1855. TWEE EN DERTIGSTE JAARGANG. N°. 15.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag.** De prijs is per *drie maanden* te Assen ƒ1.60, buiten Assen franco per post ƒ 1,75.

WOENSDAG 21 FEBRUARIJ

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels **75** cent en voor elken regel meer **10** cent, behalve 35 cent zegelregt.

Bij deze Courant wordt een BIJBLAD gratis uitgegeven

Achtervolgens artikel 3 van het Koninklijk besluit d.d. 6 Januarij 1831 no. 68 (Staatsblad no. 2), heeft Zijne Excellentie de Minister van Finantiën, bij resolutie van den 16 Feb. l.l., no. 55 bepaald, dat de loten der 225e Staats-Loterij, gedurende de derde week der trekking van de vijfde of laatste klasse, beginnende op Dingsdag den 20 Feb. 1855, door de Collecteurs, Splitters en Debitanten, tot geene hoogere prijzen, het opgeld daaronder begrepen, zullen mogen worden uitgegeven dan tot de navolgende, te weten:

Bij Verkoop:			**Bij Verhuring:**		
Geheele	loten	ƒ 83,00	Geheele	loten	ƒ 45,00
Halve	"	- 41,50	Halve	"	- 22,50
Vijfde	"	- 16,60	Vijfde	"	- 9,00
Tiende	"	- 8,30	Tiende	"	- 4,50
Twintigste	"	- 4,15	Twintigste	"	- 2,25

Wordende den belanghebbenden bij deze herinnerd, dat, bij het aangehaalde artikel van voornoemd besluit, uitdrukkelijk is vastgesteld, dat de Collecteurs, Splitters en Debitanten gehouden zijn, om zich naar die prijsbepaling te regelen en dezelve gedurig ter inzage voor het publiek beschikbaar te hebben.

Assen, den 19 Feb. 1855.

De Commissaris des Konings in de Provincie Drenthe,
Bij deszelfs afwezigheid,
Het Lid der Gedeputeerde Staten,
H. H. A. SLUIS.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

19 *Feb.*

„Keizer Napoleon III wil naar de Krim met Prins Napoleon als adjudant!"

Dat is in den Europeeschen politieken nieuwswinkel banket. De eerste naamdrager van den grooten krijgs-overste, van den man van groot militair genie, heeft weinig verrigt, dat den roem van dien naam levendig kon doen blijven. Hij kwam uit de Krim onder den spot van dagbladschrijvers en carricatuur-teekenaars — welligt echter zeer onverdiend — en nu zal Napoleon III, de Keizer der Franschen den degen op het tooneel van ellende en des bloeds trekken en zich, is het mogelijk, een van die laauweren verwerven, waaronder zijn groote Oom als 't ware gebukt ging.

„De Keizer naar de Krim!" dat is een nieuws, dat de Franschman met beide handen aangreep en dat hij zich zeer ongaarne laat ontfutselen. En toch beproeft men het! Er zijn, die het geheele verhaal voor een vertelseltje houden, en zij hebben hoogstwaarschijnlijk geen ongelijk.

De berigten uit de Krim worden iets gunstiger, en er zijn regimenten, waarvan de soldaten zoo wonderlijk gekleed zijn, dat zij moeite hebben, om zich zelven te kennen. Overigens blijven de mededeelingen nopens de ellende, door de geallierden en vooral door de Engelschen geleden, allertreurigst. Van 1 December tot 20 Januarij werden in het hospitaal te Scutari 7804 zieken opgenomen, ongerekend die, welke te Balaklava lagen en in het kamp.

Eene brigade Engelschen, bij haar vertrek uit Engeland 4000 man sterk, en versterkt met 6000 man, kon dezer dagen onder 't geweer brengen slechts 738 man. Twee der regimenten, elk uit 1000 man bestaande, telden het eene 28 en het andere 20 man. 't Is daarom, dat men de Engelschen de loopgraven deed ontruimen en hunne plaats bezette door Franschen. Zij deserteerden ook in de laatste tijden bij geheele sectien.

Volgens een legerberigt van Mentschikoff, was er tot 8 Februarij niets belangrijks voor Sebastopol geschied. Het garnizoen deed onophoudelijk uitvallen en bemoeijelijkte de operatien der geallieerden in hooge mate.

Het Russische manifest, dat de *Natie* wapent en zegt *waarom* dat geschiedt, is nog niet bekend. Nu men den Franschen Keizer naar de Krim laat gaan, kan het niet wel anders, of ook de Czaar moet zich daar laten zien en van daar een dommelend dagblad-gebrom over zijn voornemen, om zelf Sebastopol eens op te zoeken. Die reis zou echter niet zoo vreemd zijn, als de verschijning van Keizer Napoleon.

Nu van het oorlogs-gebied naar dat der raadzaal en der diplomatie!

De Fransche *Moniteur* verkondigt, dat er nooit een tijd was, waarop de publieke opinie zich zoo luide en krachtig openbaarde, door feiten als de tegenwoordige. Die meening gaf Frankrijk eene onweerstaanbare kracht, en zal, dit is ontwijfelbaar, eene roemrijke onderneming tot een goed einde brengen. De *Moniteur* kan zeggen wat hij wil, omdat niemand hem mag of durft tegenspreken, maar wij maken op zijne betuiging de bescheidene aanmerking, dat het roemrijke van de Oostersche kwestie voor het Westen moeijelijk is te ontdekken. Wat het einde zal zijn, is onbekend. Mogelijk is het wel, wat de *Moniteur* voorspelt, maar *zeker ?!*

De heer Roebuck heeft op 7 Februarij in 't Huis der Gemeenten bekend gemaakt, dat hij Donderdag daaropvolgende zal voorstellen, dat er eene commissie worde benoemd, die onderzoek doe naar de oorzaken van de ellende, die het Engelsche leger heeft verduurd.

Palmerston wachtte weinig heil van zulk een onderzoek en merkte aan, dat het binnenslands en buitenslands een zeer slechten indruk zou maken. Hij hoopte dus, dat de heer Roebuck van zijn voornemen zou afzien.

Men merkte hierop aan, dat het onmogelijk is, Europa meer beklag te doen uiten over de Engelsche oorlogs-administratie, dan reeds gehoord wordt, en tevens, dat de ontzettelijke moedwillige schuld, zoo die mogt bestaan, wel eene kastijding verdiende, al werd haar die alleen gegeven door de publieke verachting. En inderdaad, als onverschilligheid of ligtzinnigheid haar aandeel hebben aan de onbeschrijfelijke ellende, door duizende dappere krijgslieden geleden en aan den dood van zoo velen, die door ontberingen verlamd werden en door het gebrek hun graf in de Krim vonden, dan heeft de Engelsche Natie regt, dat de namen van hen, die zoo weinig waarde hechtten aan het leven van de zonen des lands en aan de liefde hunner dierbaarste betrekkingen, wel ten aanhooren van het rouwdragende Engeland, worden gebrandmerkt. Overigens zijn er in Engeland, die op dit oogenblik meer hoop op vrede koesteren. Zij vinden daartoe aanleiding in de zending van Lord John Russell naar Weenen. De man des oorlogs schijnt herschapen in een gezant des vredes! Immers, als het Engeland geen ernst was, om vrede te sluiten, waarom dan een zijner grootste ën bekwaamste Staatslieden naar eene vredes-conferentie gezonden? Om *neen* te zeggen, kon wel een minder talent worden gebruikt. Dat is niet onverstandig geredeneerd, en 't is wel mogelijk, dat Engeland's oordeel over 't geen een eervollen vrede mag heeten, in de jongste tijden eenigzins is gewijzigd. Palmerston's gezegde in het Parlement: „men kan een eervollen vrede verwachten," is wel voor verschillende opvatting vatbaar, doch er zit ongetwijfeld iets vredelievends in.

Mogt die verwachting niet teleurgesteld worden!

De Keizer van Rusland wil ook wel vrede, maar of hij, na de geheele Natie ten strijde te hebben opgeroepen, op de conferentien te Weenen een lager toon zal aanslaan, is hoogelijk te betwijfelen.

Pruissen heeft nog niet gesproken, maar onderhandelt steeds. Waartoe? Dat vertelt elk, en niemand van de dagelijksche nieuwsverhalers weet het. Overal treft men Pruissische politieke agenten aan en dadelijk is de kreet: dat geldt een of- en defensief tractaat; maar zij, die zeggen: de Koning van Pruissen zendt zijne vertrouwden heren derwaarts uit, om kennis te nemen van de politieke opinie, zijn misschien niet ver van de waarheid.

Wij hebben goede redenen, om dat te gelooven in de zending des heeren Niebuhr bij ons Hof.

De Sardinische hulptroepen zullen waarschijnlijk eerst tegen het einde van Maart Krim-waarts vertrekken. Dat ze zich niet haasten. De verspieders, die van daar terugkomen, brengen geen druiventrossen, als eenmaal de zendelingen van Josua. 't Is er wel Rusland's Italie, maar 't kan toch geen kwaad om de lieve maand Mei af te wachten, voor eigen huis en erf te verlaten. De Portugezen zullen wel van hetzelfde gevoelen zijn, en de Napolitanen willen eerst eens zien of hunne broeders inderdaad wel op reis gaan. Het berigt, dat Koning Ferdinand tot het Westersch verbond is toegetreden, heet zelfs voorbarig. Toscane en Modena, die niet weten hoe zij van den eenen dag tot den anderen zullen komen, zouden ook aanstalten maken, om een gedeelte hunner troepen naar de oevers der Zwarte zee te doen verhuizen. „Wie zal dat betalen?" zegt het liedje, en dat is waarlijk eene gewigtige vraag. Engeland, is het antwoord, en menigeen voegt er bij: „laat ze dan maar gaan — 't ruimt op!" namelijk die landen ontlasten zich dan van een goed aantal woelwaters en gelukzoekers.

Van Denemarken en tevens van Zweden hoort men thans niets en Belgie's hulp werd nog niet gevraagd. Het zou die ook bepaald weigeren en wel door aan het Westen te antwoorden: „gij hebt mij eene eeuwigdurende neutraliteit opgelegd — wel nu, die zal ik bewaren, des noods door middel van mijne wapenen."

Ook Nederland — wij gelooven dit, en gewis tot groote gerustheid onzer lezers, te mogen verzekeren — kwam nog niet in *verzoeking*.

God geve, dat wij dit steeds kunnen zeggen!

Het Sardinische Vorstenhuis is in diepen rouw. Onze lezers weten reeds, dat de dood een derde offer eischte in den Hertog van Genua, en zooals wij hebben gezegd, gebruikte de R.-Catholieke geestelijkheid de smart, waarin de koninklijke familie is gedompeld, om haar te doen gelooven, dat Gods hand, om de klooster-kwestie, zoo zwaar op haar drukt. Dat is *slim*, maar bleef niet zonder tegenspraak. Zie hier althans met hoe bitteren spot de geestige schrijver Alphonse Karr over dien toeleg der ultramontaansche partij spreekt:

„Slag op slag hebben de koninklijke familie groote ongelukken getroffen.

„Te midden van den algemeenen rouw doet zich een dof en wild gerucht hooren. De ultra-godsdienstige partij zegt met onderdrukt, zegevierend en huichelachtig gelaat, dat het de hemel is die het koninklijk gezin bezoekt, om het te straffen wegens het wetsontwerp op de opheffing der kloosters.

„Deze beweringen worden natuurlijk met den regtmatigsten afkeer ontvangen.

„Ik weet niet of de ultra-godsdienstige (ultramontaansche) partij wijs en voorzigtig handelt, door aan de ongelukken te herinneren die de Vorsten getroffen hebben, welke de stoutheid hebben gehad, haar misnoegen op te wekken.

„Men weet wel, dat Hendrik III kort na zijn verbond met den Bearner stierf; men weet wel, dat deze laatste eveneens gestraft werd na het édict van Nantes, dat de Calvinisten vrijheid van godsdienst schonk.

„Men weet wel, dat Jacobus I van Engeland, na het misnoegen der ultramontaansche partij te hebben gaande gemaakt, met de ministers en het geheele parlement, bijna in de lucht ware gesprongen, tengevolge van het buskruidverraad.

„Men weet wel, dat Clemens XIV, — Ganganelli — slechts weinige maanden de uitvaardiging der bulle overleefde, die in 1771 de opheffing der jezuiten-orde beval.

„Dit alles weet men zeer goed, maar men weet ook, dat deze verschillende, door de Voorzienigheid toegedeelde straffen door de tijdgenooten en de geschiedenis zeer ten nadeele der ultragodsdienstige partij werden geschat en uitgelegd, die door ten ongelegener tijde te zegevieren, vreezen moest aanleiding tot lasterlijke geruchten te geven.

„Een andere reden moest haar tot stilzwijgen nopen, en wel dat behalve in sommige gevallen, waarin die partij beschuldigd werd der Voorzienigheid een weinig geholpen te hebben, deze niet altijd de tegenstanders dier partij gestraft of hare vrienden beloond heeft.

„Het is waar, dat Hendrik IV gestraft werd voor het 2dict van Nantes; maar het was eerst na de herroeping van dat édict en de godsdienstige vervolging, dat Lodewijk XIV zijne familie voor zijne oogen vallen en eene lange reeks van ongelukken aan zijne overwinningen zag opvolgen. Te vergeefs verweet hij God, „*wat hij voor Hem gedaan had.*" God scheen zich niet verpligt te achten de schulden te betalen der heiligschennende partij, die zich zoo stoutmoedig van de godsdienst bedient, om hare heerschzucht en laagheid te bedekken.

„Het was na den St. Bartholomeusnacht, dat Karel IX een schrikkelijken en smadelijken dood stierf.

„Indien de God der Jezuiten Koning Victor Amedeus in zijn nageslacht heeft bezocht, om hem te straffen, wegens het aan de geestelijkheid onttrekken van eenige abdijen en, wat nog erger is, wegens het stichten eener academie van wetenschappen te Turijn, *proh nefas!* dan heeft hij het in den tweeden graad gedaan, want zijne drie zonen zijn hem opgevolgd.

„De eerste dezer zonen, Karel Emmanuel IV, verzette zich zoo goed mogelijk tegen de liberale idéen, en stierf te Rome in Jezuitengewaad.—De tweede, Victor Emmanuel, wilde liever afstand van den troon doen dan zijn volk eene constitutie geven.—Karel Felix, de derde zoon van dien Koning, was evenmin, voor zoover ik weet, een groot demagoog. Het schijnt mij toe, dat zij met hun drieën de misdaad huns vaders wel hadden kunnen boeten.

„En wat is nu het eindresultaat geweest van die quasikastijding van het huis van Savoye? Dat was het ten troon roepen van den zeer dapperen en zeer eerlijken Karel Albert, die eene constitutie gegeven heeft, en van zijn zoon, den tegenwoordigen Koning, die getrouw deze door zijn vader en hemzelven bezworene grondwet handhaaft, en die beter wil doen dan eenige abdijen aan de geestelijke magt onttrekken, gelijk Koning Victor Amedeus deed.

„Hetgeen mij juist het tegenovergestelde toeschijnt van wat de publicisten der ultra-godsdienstige partij zouden willen doen zien.

„Komaan, heeren, laat die comedie varen! Ik herhaal het u, gij zijt zelve geene dweepers; gij zoudt geen woord kunnen gelooven van hetgeen gij met zooveel toorn predikt."

De Spaansche Cortes behandelden dezer dagen een allerbelangrijkst onderwerp, namelijk de godsdienst van Staat. Dat die de Roomsch-Catholijke zou zijn, begreep ieder en was ook gansch natuurlijk, maar gedachtig aan de leus der jongste revolutie: „vrijheid voor allen in alles!" meende men te mogen gelooven, dat de Cortes een iegelijk zouden gunnen, om God op zijne wijze te dienen en te vereeren, maar zij bedrogen zich. Een voorstel luidde: „de natie verpligt zich tot het handhaven en beschermen van de eeredienst en van de bedienaren van het Catholijk geloof, door de Spanjaarden beleden, maar geen Spanjaard of vreemdeling zal kunnen vervolgd worden om zijn geloof, als hij in de belijdenis daarvan zich niet overgeeft aan openbare handelingen in strijd met de Catholijke godsdienst."

Die vrijheid was nog al beperkt en voor veel kwelling vatbaar, maar zij was toch nog te veel — het voorstel werd verworpen!

Een ander voorstel, 't welk inhield: „vreemdelingen hebben godsdienstvrijheid en inboorlingen zijn vrij van alle verantwoordelijkheid, ter zake van hun geloof," werd insgelijks afgestemd.

De Koningin is het, aan wie men dat te danken heeft. Zij vond zich zoo bezwaard, of liever men had op haar gemoed zoo gewerkt, dat zij van geene godsdienst-vrijheid wilde hooren. De R.-Catholijke geestelijkheid zal haar daarvoor wel loonen, door haar eene betere en eervollere plaats in den Hemel te bezorgen? neen te beloven.

De minderheid in de Cortes is echter van anderen geest en menig krachtig woord is er ten gunste van de godsdienstvrijheid gesproken, zelfs door hen, die toch alle voorstellen daartoe, uit vrees, verwierpen. De stem der geestelijkheid heeft overigens tegenwoordig in Spanje al zeer weinig invloed.

20 *Feb.*

Eene tijding, door den jongsten post aangebragt, meldt ons den hoofd-inhoud van het manifest van den Czaar. Daarin zegt hij: „de hoop, om zonder strijd de waarborgen voor de regten der Christenheid in het Oosten te verkrijgen, heeft den Keizer bewogen om over te gaan tot het inwilligen van onderhandelingen. Intusschen wordt hij door de wapeningen zijner vijanden genoodzaakt, om alle verdedigingsmiddelen, welke God hem schonk, uit te breiden; met den bijstand der Voorzienigheid en vertrouwende op de liefde zijner onderdanen, beveelt hij eene algemeene organisatie van al de middelen des rijks, volgens de bestaande reglementen."

De Czaar heeft te Weenen, met het oog op dit manifest, doen bekend maken, dat dit manifest niet is geschreven met lust aan den oorlog, doch alleen tegen de steeds dreigende houding van het Westen.

De Russische natie zelve wenscht ook vrede, maar wil die niet gekocht hebben voor verlies van grondgebied aan de Zwarte zee.

Rusland versterkt zich ook naar de zijde van Pruissen.

Engeland, zoo luidt een ander berigt, werft van den Sultan twee regimenten, die, door Engelsche officieren aangevoerd, naar de Krim zullen vertrekken.

Nopens de onderhandelingen tusschen het Westen en verschillende Italiaansche Mogendheden verneemt men niets naders.

Het Belgisch Ministerie heeft in de Wetgevende vergadering verklaard, dat het neutraal bleef en zijne neutraliteit zou handhaven.

Overigens geen belangrijk nieuws.

Laatste berigten.

Het bevestigt zich meer en meer, dat de Keizer der Franschen er aan denkt, om Krim-waarts te trekken. 't Is echter voor ons een berigt, dat wij, om het te gelooven, eerst in de *Moniteur* moeten lezen. De Keizerin zou mede gaan, doch niet verder dan Constantinopel; de Krim is inderdaad ook geene verblijfplaats voor dames. Gedurende 's Keizers afwezigheid zou een regentschap, met Prins Jérôme aan het hoofd, de zaken in Frankrijk besturen.

Met dit plan des keizers zou in verband staan het sluiten van een afzonderlijk tractaat met Pruissen, waarbij deze Mogendheid zich zou verbinden, om zich geheel en al van Rusland te scheiden en hare landwegen voor den Russischen handel te sluiten. Napoleon III moet eene zeer dreigende taal tegen den Pruissischen gezant te Parijs gevoerd hebben.

Zoo dit berigt waarheid bevat, dan is het inderdaad zeer gewigtig, daar het aan de weifelende houding van Pruissen een einde maakt, en deze Mogendheid, hoewel misschien niet dadelijk aan den oorlog deelnemende, toch in eene min of meer vijandige houding tegen Rusland plaatst.

Zoo dit verdrag niet tot stand was gekomen, had Napoleon, zoo vertelt men, zich aan het hoofd van twee legers, ieder 100,000 man sterk, het eene aan den Rijn en het andere aan de Maas, willen plaatsen.

Men meldt, dat de Engelsche regering besloten heeft, nog 15 nieuwe regimenten van linie, die in den oorlog gehard zijn, naar de Krim te zenden. Hoe Engeland zoo op eens aan 15 regimenten komt, en nog wel die in den oorlog gehard zijn, is voor velen een raadsel.

Berigten uit Balaklava melden, dat het weder in de Krim beter werd; 's nachts vroor het nog vrij sterk, doch daags was het schoon weder. In het Engelsche kamp was nu overvloed van leeftogt, en de soldaten waren, tot hunne groote vreugde, in met schapenvacht gevoerde mantels gedoscht. Houten barakken waren echter nog weinig ontscheept. De versterkingen, die de Russen sedert twee maanden ontvingen, werden op 100,000 man geschat, waarvan eenter ⅓ te Perekop is gebleven. Men verwachtte, dat de Russen spoedig aanvallend zouden te werk gaan; de geällieerden bereidden zich ook op den aanval voor en verlangden zeer naar den strijd. Men kan dus spoedig belangrijk nieuws uit het land der tranen vernemen.

Generaal Liprandi heeft met 30,000 man de hoogten van Balaklava weder bezet.

Tusschen 1 en 2 Feb. hebben de Russen eene zeer belangrijke uitval uit de vesting gedaan, zoowel tegen de Fransche als tegen de Engelsche linie; deze uitval is afgeslagen, zooals alle uitvallen, maar het daarbij geleverd gevecht moet het belangrijkste zijn, dat in lang in de Krim geleverd is.

Volgens den *Moniteur* waaijen reeds weder de liefelijke zuide-winden in de Krim en op de Zwarte zee en voeren aanzienlijke versterkingen voor de geällieerden aan. Volgens hetzelfde blad hadden de Russen gepoogd Eupatoria te bemagtigen, doch moesten, om eene oude spreekwijze te gebruiken, »met bebloede koppen »aftrekken."

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

De gladheid der straten kostte den 15den te Leyden een menschenleven. Eene moeder met haren zuigeling op den arm, van eene brug loopende, gleed uit en stortte neder, met het ongelukkig gevolg, dat het kind tegen den grond verpletterd werd.

— De vorige week had in den polder van Mastenbroek eene begrafenis plaats van eene vrouw, over het ijs op eene ijsslede; het heugt bijna niemand dat de landerijen zoolang met ijs bezet waren en de wegen evenzeer; alles liep gelukkig af, niettegenstaande het lijk naar het kerkhof in Mastenbroek door den lijkstoet, die talrijk was, moest gevolgd worden, en dus meer dan een uur gaans.

— Sedert eenige weken heerscht te Kaatsheuvel de typhus zoo vreesselijk, dat er voor eenige dagen 15 lijken boven aarde stonden. Met groote moeite, ten gevolge van den bevroren grond, zijn er vier lijken begraven op één dag, zoodat er elf overbleven. Een lijk is zeven dagen moeten blijven staan, omdat het schier onmogelijk was, om in den grond te komen. Naar men verneemt moeten de menschen voor hooge prijzen gehuurd worden, om de zieken op te passen, daar ieder groote vrees heeft voor deze ziekte. Bij eene gehouden collecte heeft men ruim *f* 500 bijeengebragt, om het lijden eeniger mate te verzachten. Op dezen oogenblik telt men nog ruim een 30tal zieken.

— Bij de Tweede Kamer is het onderzoek in de sectien van de wet op het lager en middelbaar onderwijs voorloopig uitgesteld.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten Generaal van 19 dezer zijn de algemeene beraadslagingen begonnen over het wetsontwerp nopens de ministeriele verantwoordelijkheid afgeloopen. Art. 1 is ongewijzigd en art. 2 door den heer Thorbecke geamendeerd aangenomen. Op art. 3, het voornaamste art., zijn zeven amendementen voorgedragen.

— Op de Nederlandsche bovenrivieren blijft het water vallende en het ijs vast. Op de benedenrivieren had tot dusverre niets bijzonders plaats gehad; het ijs bleef overal vast.

— Dingsdag jl. overleed te Delft, in den ouderdom van 65 jaren, mej. wed. *den Hengst*, geb *Smink*, sedert 1827 de betrekking van vroedvrouw uitoefenende. Gedurende hare praktijk heeft zij 6233 verlossingen verrigt (bijna een derde gedeelte van de bevolking dezer stad). In 1827, het eerste jaar van de aanvaarding harer betrekking, bedroeg dit getal 12, 16 jaren later steeg dit tot het aanzienlijk cijfer van 324, bijna een per dag, en nog in het afgeloopen jaar bedroeg het 268.

— Dischten sommige dagbladen een sprookje op van een Hollander, dien men te Londen naar de Krim versmokkelde, wij willen thans iets, van dergelijken aard, en in onze Hoofdstad geschied, mededeelen, dat wij alle redenen hebben om voor waarheid te houden. De heer *C.* te Amsterdam, ontmoette onlangs op straat een paar Engelschen, die hem naar een logement vroegen. De beleefde toon, waarop dit geschiedde en het gunstig uiterlijk der vragers, deed hem aan het verzoek voldoen en hij volgde, aan het logement gekomen, op de beleefde uitnoodiging om mede binnen te gaan en iets te gebruiken, de vreemdelingen. Nadat zij hier te zamen een vrij geruimen tijd hadden gekeuveld, en de heer *C.* in zeer opgeruimde stemming was geraakt, werd hem een papier ter teekening aangeboden, dat zijne vrijwillige dienstneming in het Engelsche leger inhield. Gelukkig bevroedde de Hollander nog bij tijds het gevaar, waarin hij verkeerde en het gelukte hem, hoewel niet zonder moeite, om van zijn gezelschap ontslagen te worden. Die dus in deze dagen door vreemden vriendelijk verzocht wordt om iets te teekenen, voor hij het gelezen heeft, denke aan de *Krim! Zdbl*

— In den nacht van Maandag op Dingsdag der voorgaande week, is op de buitenplaats Holij onder Vlaardinger-Ambacht, uit eene schuur 30 a 40 Ned. pond spek gestolen; dit spek is den volgenden morgen in twee holle boomen aan de Vlaardingsche Kade bij de zoogenaamde Zeil gevonden. De veldwachter der gemeente Vlaardinger-Ambacht, A. *Maarleveld*, heeft het spek uit de zakken, waarin het geborgen was genomen, en die zakken met steenen gevuld, op dezelfde wijze weder bezorgd; van dat oogenblik heeft hij op eenigen afstand post gevat om te zien of men de zakken zoude komen weghalen; na ruim zes uren gewacht te hebben, omstreeks des avonds ten half zeven ure zijn drie personen werkelijk daar ter plaatse gekomen; gezegde veldwachter, bijgestaan door A. In 't Veld, bouwman van Holij is dadelijk toegeschoten en heeft een der drie gevat, de twee overigen zijn gevlugt, en hebben ondanks de waarschuwing, dat men op hen schieten zou, geen halt willen houden; daar zij niet konden worden ingehaald is er op hen losgebrand, zonder dat zij evenwel getroffen zijn. De gearresteerde is vervolgens te Vlaardingen in verzekerde bewaring gebragt en heeft al zeer spoedig de namen zijner medepligtigen opgegeven, die daarna mede gehaald en evenzeer gearresteerd zijn; alle drie de schuldigen, naar wij vernemen bekende deugnieten, zijn derhalve in handen der justitie gevallen.

— Naar wij vernemen, is dezer dagen door Burgemeester en Wethouders van Amsterdam een allezins gunstig advies aan het hooger bestuur ingezonden, omtrent het ontwerp van de heeren *Bland, W. Croker* en *Ch. Barn*, tot verbinding van Amsterdam met de Noordzee door middel van een kanaal, waarop door de heeren jhr. *C. Hartsen*, mr. *J. van Lennep* en *J. G. Jäger* in vereeniging met genoemde ingenieurs, concessie van het Rijk is gevraagd, en waaromtrent Burg. en Weth. zijn gehoord geworden. Men zal zich herinneren, dat reeds vroeger door ons is berigt, dat de commissie van Rijks ingenieurs tot onderzoek van dit plan, door het gouvernement benoemd geweest, in de algemeene belangen des Rijks, tot het verleenen der concessie gunstig heeft geadviseerd aan den minister van binnenlandsche zaken. *Amst. Ct.*

— De Generaal der Jezuïten-orde heeft aan de provincialen dier orde eene missive toegezonden, door *de Univers* en tevens door *de Tijd* medegedeeld, waarin de volgende punten voorkomen aangaande het karakter dier orde: »Zoowel feitelijk als van regtswege is en verklaart zich de Societeit van Jezus buiten alle staatkundige partijen, welke ze ook zijn mogen. In alle landen en onder alle regeringsvormen houdt zij zich slechts uitsluitend bezig met de uitoefening harer bedieningen, vervolgt slechts haar doel, dat boven alle belangen van aardsche politiek verheven is. Steeds en overal vervult het lid der Societeit jegens het regerend gezag zijns lands opregt de pligten van een goed burger en trouw onderdaan. Steeds en overal spreekt hij tot allen door zijne leering en gedrag: *Geef den Keizer wat den Keizer toekomt en Gode wat God toekomt.* Deze zijn de grondstellingen welke de Societeit steeds beleden heeft en waarvan zij nooit zal afwijken." (Het zal ook hier wel zijn: *gelooft aan onze woorden en ziet niet op onze daden.*)

— De *Volksvriend* berekent, dat er ruim 23.000.000 kannen jenever, of ongeveer 7½ kan per hoofd, 's jaarlijks door Neêrlands ingezetenen worden gedronken. »Dit vocht, zegt het blad, wordt gestookt uit aardappelen of uit koren. Meestal, meenen wij, uit het laatste. Voor het gemak der berekening, zullen we dit dan ook maar veronderstellen.

»Uit een nederl. pond graan (twee deelen rogge en één deel gerst) wordt de brander gerekend te stoken 56 vingerhoedjes sterken drank, zoodat er om de genoemde vaten jenever te bekomen, noodig is geweest 41.711.243 ponden koren, namelijk 27.807.496 ponden rogge en 13.903.748 ponden gerst. En, dewijl een mud rogge ongeveer 68 pond inhoudt en een mud gerst 62½ pond, zoo blijkt het, dat er jaarlijks 408.935 mudden rogge en 222.460 mudden gerst, te zamen ruim 600.000, zegge 600 000 mudden koren worden verbrand.

»*Hoeveel brood had uit dit graan gebakken, hoeveel gort gepeld kunnen worden?* Een mud rogge levert 100 nederl. ponden brood, zoodat met de verstookte rogge 40.893.500 dat is bijna 82 millioen oude ponden brood verloren gaan, eene hoeveelheid, die vier jaren lang voldoende ware geweest voor de jaarlijksche konsumtie der stad Amsterdam. Het blad maakt gelijke berekening voor de gerst en zegt met andere woorden: elk vat jenever verslindt het graan voor 350 oude ponden brood en 69 koppen gort, dat is, elke kan jenever de rogge voor 3½ oude ponden en de gerst voor ruim één halve kop gort, zoodat de jeneverdrinker, met ieder glas dat hij gebruikt, ongeveer een vierde van een oud pond brood en een lepel gort doet verloren gaan."

Harlingen, 16 Feb. Niet verre van Franeker heeft men eene arme vrouw met haar kind aan de borst, op het ruime veld, beide dood gevonden. Zij heeft misschien haar kind willen zogen en is toen door koude of andere ongesteldheid bezweken.

Groningen, 19 Feb. In den nacht van den 16den op den 17 dezer hebben zich aan de boerenplaats van de Weduwe *Kremer*, onder Loppersum, personen vervoegd, die de bewoners door slaan op de glazen hebben wakker gemaakt, en daarop te kennen gegeven, dat zij vijftien sterk waren, en eerst zestig gulden, daarop vijf en twintig en eindelijk vijftien gulden hebben gevorderd. — Door de Wed. is hun een gulden door eene opening in den muur gegeven, als wanneer zij weder zijn begonnen te dreigen, dat zij op de bewoners zouden schieten, en eindelijk, na eene ruit te hebben verbrijzeld, zijn vertrokken. Uit het onderzoek is gebleken, dat er slechts twee personen geweest zijn, beide voorzien van geweer. Het ware te wenschen, dat ieder, die omtrent de daders van deze brutale bedelarij eenige inlichting kan geven, zulks dadelijk ter kennis der justitie bragt. *Pr. Gr. Ct.*

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

De Koningin *Christina* geeft hare dochter, welke met prins *Ladislow Czartoryski* in het huwelijk zal treden, een bruidschat van *f* 25.000 jaarlijksche rente; voorts diamanten ter waarde van *f* 250.000 en een uitzet van *f* 100.000. Zooals men weet, heeft zij uit haar huwelijk met *Munoz* 7 kinderen. Naar den bovenstaanden maatstaf zouden de gezamentlijke kinderen omstreeks 6 millioen guldens ten huwelijk bekomen. Haar vermogen moet dan ook ontzaggelijk groot zijn.

— De regterlijke magt houdt zich op dit oogenblik bezig met het geheimzinnig verdwijnen van onderscheidene personen uit Parijs. Zoo noemt men een schilder den heer *Plaijette*, van 31 jaren, twee meisjes van 10 en 12 jaren, nog een kind van 14 jaren, zekere heer *Lepelletier*, een werkman van Lorient, welke allen plotseling spoorloos verdwenen zijn.

— Als eene bijdrage tot de geschiedenis van onze tegenwoordige zeden, moge de volgende anecdote dienen: Een staatsraad huwde onlangs de dochter van gewone maar rijke burgerlieden. Deze lieten als voorwaarde in het huwelijkscontract zetten, dat zij op elk bal in de Tuillerien genoodigd moesten worden.

— De Keizer heeft 13 dezer een bal in de Tuillerien in de verkleeding van een Pierrot bijgewoond.

— Volgens het dagblad *la Verité*, van Rijssel, van den 13den dezer, laten zich sedert eenigen tijd een groot aantal vreemdelingen, waaronder vooral Belgen, inschrijven voor het vreemden legioen, in de hoop om naar de Krim te kunnen gaan. Het zijn niet alleen Belgische deserteurs, die *deze gunst* vragen, maar veel militairen hebben ook van hunne regering vergunning gevraagd om dienst in het legioen te mogen nemen. Door die vele engagementen zou, naar men verzekert, onze regering besluiten, om zeer spoedig een tweede vreemden legioen te vormen, daar het eerste legioen reeds een aanzienlijk aantal mannen telt.

ENGELAND.

Volgens den *M. Advertiser* kunnen alle vrienden va
len zich buitenmate verheugen, daar lord *Palmerston*
ten heeft het herstel der poolsche onafhankelijkheid
vorderen, wanneer de czaar door niets anders te dw
is of vervaard kan gemaakt worden. Dit zou ook
der de wensch van keizer *Napoleon* zijn.

— Behalve de kosten voor het zeewezen, zal er,
een opgemaakten staat van het departement van o
5.071.032 pd. (bijna *f* 61 millioen) benoodigd zijn vo
vervoer van troepen enz., gedurende 1855–56.

— De londensche bladen zeggen, dat eene fransche
schappij aan de engelsche regering het aanbod zou
gedaan, voor haar een korps van 20 tot 25.000 fra
te ligten, waarvan de helft binnen veertien dage
marschvaardig zijn. Ter verwezenlijking van dit plan
men alleen op de toestemming van het fransche bewi

— Den 16den dezer legde sir *James Graham* de b
ting van het departement van marine voor 1855 ter
De vermeerdering van het effectief der zeemagt, best
in 6000 zeelieden en 500 scheepjongens, vereischt een
ger cijfer van twee millioen pond. De minister verkla
dat er geene zeilschepen naar de Oostzee zullen worde
zonden, maar honderd stoomoorlogsbodems, waaronder
tig als linieschepen, vijf als kanonneerbooten, twint
drijvende batterijen en tien als mortier-bodems zijn ing
Frankrijk, verklaarde de minister, doet hetzelfde.

— Uit Alexandrie wordt van den 5den geschreven
men het plan om de landengte van Suez door te gr
voorshands heeft opgegeven en men gelooft dat Saïd
op zijne daartoe gedane aanvrage, uit Konstantinop
ongunstig antwoord heeft ontvangen. Daarentegen
spoorweg, 130 Engelsche mijlen lang, met uitzon
van de drie bruggen over de beide armen van den N
het Delta-kanaal, voltooid. Binnen 5 of 6 maande
len deze ook gereed zijn en de geheele baan alsda
pend worden.

— Terwijl aan de zending van lord Russel in Engela
hoogste belang wordt gehecht, begint de *Times* in Eng
een strijd tegen den overwegenden invloed van de a
kratie aldaar, die dreigend schijnt vooral in deze dag
bij de kracht die dit blad in de doorzetting van zijne
nen kenmerkt.

— De Engelsche dagbladen behelzen thans de lijst
hoofdofficieren bij de marine, die in den aanstaanden ve
met een kommandement in de Oostzee zullen belast w
Er blijkt uit, dat het opperbevelhebberschap der vlo
den vice-admiraal *Charles Napier* ontnomen en toevert
is aan den heer *Richard Saunders Dundas*, tweede lor
admiraliteit, en die men alzoo niet verwarren moet m
admiraal *Dundas*, gewezen opperbevelhebber der
vloot in de Zwarte zee. De heer *Richard Saunders* D
is 54 jaren oud.

DUITSCHLAND.

Men verzekert, dat de beroemde Berlijnsche taalk
de hoogl. *Lepsius*, bekend door zijne reis in Egypte, d
heeft volbragt, welke hem de ridder *von Bunsen*, toe
nog gezant van Pruissen in Engeland was, had opgedr
om nl. een alphabet uit te denken, waarvan de teeke
klanken van al de bekende talen konden uitdrukke
heer *Lepsius* moet zich langer dan 4 jaren met deze b
rijke taak bezig gehouden hebben, en zal eerlang het
taat van zijn onderzoek openbaar maken.

— Op de landbezittingen van den graaf *Nikolaas*
hazy, nabij Stuhlweisenburg, is onlangs een vree
moord gepleegd. Aan het huis van den houtvester
op zekeren avond een verdwaalde bedelaar aan en ve
voor den nacht een onderkomen, dat hem vergund
Den volgenden ochtend begaf de boschwachter, ver
van zijne twee knechts, zich naar buiten, zijne vro
twee kinderen te huis latende. Van de afwezighe
meesters maakte de bedelaar nu gebruik, trad de h
mer binnen, trok een geladen pistool te voorschijn en
te geld. De verschrikte vrouw vlugtte naar den kel
verborgde er zich. Intusschen vermoordde de gewaa
delaar een der kinderen en dreigde ook het andere
ten dooden, indien men hem het in huis voorhande
niet gaf. Het angstgeschrei der vrouw trok de a
van een voorbijrijdend heer, die zijnen koetsier h
deed binnengaan, om te onderzoeken wat er gebeur
roover vermoordde ook den naderenden koetsier
heer, in het huis een pistoolschot hoorende knalle
met een schietgeweer gewapend, het huis binnen.
moordenaar ziende, loste hij zijn wapen dat echte
doel niet trof, waarop de roover overhaast de vlugt
Schier in denzelfden oogenblik kwam de meester te
deze, zijn kind vermoord vindende, een paar schrede
der op den vloer een in zijn bloed badend man, en h
tooneel, een met schietgeweer gewapend vreemdeling
de, wachtte geene nadere verklaring, maar doorschoo
die ter redding van zijn gezin was toegeijld.

SPANJE

De algemeene stand van zaken in Spanje blijf
de; ontevredenheid, pauperisme en landlooperij m
schrikverwekkende vorderingen.

— In de zitting der Cortes op 10 dezer, heeft de
ter van buitenlandsche zaken verklaard, dat de reg
der Vereenigde Staten en die van Spanje, met elka
zeer goeden voet staan, zoodat er alle grond besta
de hangende geschillen tusschen beiden weldra spoe
eene minnelijke wijze uit den weg zullen zijn geruim

ASSEN, 17 Februarij.

Zou men in ons land Pruissen niet kunnen navolg
het punt van het nazien der schoorsteenen? Alle drie
den komt dáár, tot in de kleinste dorpen, een man
dien post belast, de schoorsteenen van elk huis
en daarvoor moet men een zilvergros betalen. Zulk
nuttige instelling voorkomt menig ongeluk en verdie
volging, want de meeste menschen zijn nalatig,
in den winter, in het schoonhouden hunner schoors

— Te Rouveen hebben zich weder gevallen van lo
voorgedaan. In de vorige week is te Ruinerwold
stal van *Meeuwes Jans* weder een rund aan die ziek
storven.

— Te Amsterdam wekt een Afrikaansche toonee
de neger *Ira Aldridge*, even als in Engeland en Duits
de levendigste bewondering. Het is vooral als Othe
Schakespeares beroemd treurspel, dat hij schittert.
ger levert het treffende bewijs, dat de bewering, die
derheid in de slavenhoudende staten van Noord-Ameri
gehoord wordt, alsof de donkere menschenrassen tot
ger en voor mindere ontwikkeling vatbare mensche
zouden behooren dan de blankhuidigen, ongegrond is.

— In plaats van *G. Prijs*, die tot andere functien is
pen, is tot veldwachter ter dezer stede aangesteld
Maaren, thans veldwachter te Borger.

— In sommige couranten is vermeld, dat er uit
evenals uit Amsterdam moet hebben plaats gehad, ee
aan den Koning zou zijn ingediend, om te bevorderen
de census voor de kiesbevoegdheid verhoogd werd; h
blijkbaar eene verwarring plaats gehad; uit Assen
een adres ingediend, ten einde voortaan niet de
in de belastingen, maar de *betaling* daarvan kiesbe
heid mogt geven. In het adres uit Assen is met gee
van het verhoogen van den census gesproken. De

eeft in deszelfs nummer van 17 Feb. jl. den beganen misslag hersteld.

— De inschrijving voor de Hervormde Diaconie in deze gemeente heeft opgebragt *f* 517.75, terwijl bij het rondgaan 50.49½ is gecollecteerd.

— Te Veendam is in 83 jarigen ouderdom overleden de heer *Joh. van der Linde*, Emeritus Predikant. Op 23 jarigen leeftijd was hij korten tijd Predikant te Peize.

— Gelijk men weet, zijn bij de nieuwe jagtwet premien uitgeloofd voor het dooden van schadelijk gedierte en daaronder 30 cents voor het dooden van wezels. In Hannover hier is het vernielen dezer dieren, zonder eenige aanmoediging van staatswege, geheel aan particulieren overgelaten. Wat is hiervan nu het gevolg? dat Hannoversche wezels bij groote menigten hier te lande ingevoerd worden, en dat daarvoor de premie van *f* „-30 is uitbetaald, naar hun vaderland terugkeeren of hier te lande voor de velletjes verkocht worden. Het is daaraan toe te schrijven, dat alleen aan het registratiekantoor te Winschoten gedurende de maand Januarij j.l. voor 4515 wezels *f* 1354.50 aan premien zijn uitbetaald, terwijl aan het registratie-kantoor te Zuidbroek een nog grooter getal is aangeboden geworden. Niet aan de vaderlandsche wezels, noch aan de vaderlandsche wezelvangers, maar aan de vaderlandsche schatkist wordt hier door te kort gedaan. Daar bovendien wordt betwijfeld, of de wezels wel tot het *schadelyk* gedierte behooren, vermits zij de zoo gevreesde veldmuis vernielen, die zeker meer nadeel veroorzaakt dan de wezels, meent men, dat het wenschelijk was, om geen premie voor het dooden van wezels meer toe te kennen.

— Bij de nieuwe organisatie van de opzigters van den Waterstaat is de heer *Brauns* alhier in de eerste klasse geplaatst op een tractement van *f* 1200-„, en de heeren *Wind* en *Hemmes* in de derde klasse, ieder op een tractement van *f* 800-„.

— Uit onderscheidene oorden dezer Provincie zijn berigten tot ons gekomen over de schade, die door de wilde ganzen aan het te veld staand koorn wordt veroorzaakt; de jagt daarop, of alleen de permissie, om ze met schietgeweer te mogen verjagen, ware zeer wenschelijk.

— Naar wij vernemen, zijn bij vele personen zoo in deze als in naburige gemeenten, die zulk eene felle koude niet verwacht hadden, de aardappelen in de kuilen bevroren.

— Jongstleden zaturdag zijn de bekende oudheden des heeren *Willinge* in 't Prov. museum van oudheden in dit gewest opgenomen; deze zijn door 't Congresbestuur voor *f* 300-„ gekocht en door hetzelve aan het museum ten geschenke gegeven.

— Dingsdag avond heeft het tooneelgezelschap van de gebr. *Bakker* hier weder eene voorstelling gegeven, die zeer goed heeft voldaan; een vrij talrijk publiek woonde dezelve bij. Dit laatste vooral doet ons veel genoegen, daar het bedoeld gezelschap zich zeer veel moeite geeft, om het publiek te voldoen.

* **Nieuwe Stads-Kanaal, 19 Feb.** In den nacht van den 17 op 18 dezer wilde zeker arbeider, *L. D.*, denkelijk aardappels stelen uit een schuurtje van den landbouwer *N. O.*, mede wonende te Stads-Kanaal, gem. Wildervank. *O.* had voor eenige dagen, toen hem ook 's nachts aardappelen ontstolen waren, een touw vóór den aardappelkuil gespannen, en dit met den trekker van een met zware hagels geladen geweer in verband gebragt, zoodat men niet bij den kuil kon komen, of het geweer moest afgaan. Dezen nacht viel er een schot; en toen men verschrikt onderzoek deed, vond men *D.*, vreesselijk gewond in den onderbuik, op den grond liggen. Er is terstond heelkundige hulp ingeroepen, doch te vergeefs; hij is heden overleden; de man laat eene vrouw en 7 kinderen in kommervolle omstandigheden achter.

* Te beginnen met morgen, zullen de schoolkinderen van behoeftige ouders te Stads-Kanaal, gem. Onstwedde, evenals in den vorigen winter, op elken schooldag in de school gevoed worden met *warme spijs*. Tot dat einde heeft zich weder eene commissie gevormd en is er door de ingezetenen eene betrekkelijk aanzienlijke som ingeteekend.

* **Coevorden, 18 Feb.** Gaven wij een verslag van het declamatorium, hier gehouden ten voordeele der algemeene armen, hetwelk *f* 84-„ opbragt, het volgende getuigt nog van grootere zucht tot weldoen. Eenige heeren hadden overlegd een bal te houden; reeds was eene commissie te dien einde benoemd, toen men zich bezwaard vond, feesten aan te leggen, terwijl zoovele natuurgenooten in dit strenge jaargetijde in nood zijn; men kwam dan overeen de voor de feestelijkheid bestemde gelden, in plaats van voor het bal, voor de armen te besteden, en, ten einde deze som te vergrooten, een boekwerk te verloten en de opbrengst daarvan bij het vorige te voegen; de opbrengst is ons nog onbekend. Door dezelfde commissie is eene circulaire rondgezonden, houdende verzoek, om voorwerpen tot eene verloting te zamen te brengen.

* **Zwinderen, 19 Feb.** Hier komt dagelijks eene menigte ongenoodigde gasten, die, hoewel door den honger gedreven, ons tot groote ergernis zijn. Wij bedoelen de wilde ganzen. Deze snuiters, wier vrijheid onbeperkt schijnt te zijn, omdat er, na den jagttijd, door niemand zonder hoogere vergunning op mag gejaagd worden, veroorzaken hier op de esch aan de rogge veel nadeel. 't Schijnt dat de wilde ganzen niet meer als voorheen tot het schadelijk gedierte gerekend worden. Wij echter zijn van oordeel, dat ze er wel degelijk onder geteld mogen worden omdat ze de groene rogge tot aan den grond afplukken, waar men zelden het koorn in het voorjaar zoo voordeelig ziet opgroeijen als op andere plaatsen. 't Ware te wenschen, dat de hooge Regering hiervan een beter inzigt kreeg, opdat na den jagttijd ook vrijdom tot het verdrijven dezer schadelijke dieren verkregen kon worden.

* **Gramsbergen, 18 Feb.** Een reizend mattenkramer uit Zwartsluis, die heden morgen vroegtijdig van Coevorden kwam, viel op de brug te Ane flaauw neder. Hij werd door de aldaar wonende sluiswachter en bakker spoedig bemerkt, die hem dadelijk in huis bragten, waar hij spoedig weer bijkwam. Nu bekende hij, dat hij, gisteren te Coevorden niets verkocht hebbende, geen geld meer had, en ook sedert gisteren middag niets had gegeten, terwijl schaamte hem had weerhouden, om iemand om een aalmoes te vragen. Hij werd nu op eene menschlievende wijze van het noodige voorzien, ontving tevens nog eenig reisgeld, en daarop begaf hij zich goed verkwikt weder op reis. Indien hij, toen hem zijne krachten begaven, op eene eenzame plaats geweest was, dan was hij waarschijnlijk van koude en gebrek omgekomen.

* **Appelscha, 19 Feb.** Vrijdag j. l. hebben alhier eenige onzer veenbazen eene hardrijderij op schaatsen door jongelingen doen houden, waaraan onderscheidene hebben deelgenomen; de drie fraaije prijzen zijn behaald, de eerste door A. *v. d. Sluis*, de tweede door *P. Stoker* en de derde door *R. v. d. Sluis*, allen hier woonachtig. Door de veelvuldig gevallen sneeuw konden slechts weinigen buiten dit dorp dit friesch volksvermaak bijwonen.

* Heden werd door de veenbazen alhier aan de jeugd dezer plaats een groot vermaak verschaft, nl. het zoogenaamde ringrijden om een zilveren mondstuk, dito sigarenpijp, snuifdoosje en vingerhoed. Zevenentwintig paren, jongens en meisjes, namen hieraan deel. *Andries ter Wiska* en *Akke Bouma* hebben den prijs, zijnde het mondstuk en snuifdoosje, behaald; terwijl de premie, het sigarenpijpje en de vingerhoed, werd gewonnen door *Hendrik Sloep* en *Aaltje Lefferts*. Eene overgroote menigte nieuwsgierigen woonde dit echt volksvermaak, dat in de beste orde is afgeloopen, bij.

* **Oosterwolde, 11 Feb.** Heden had alhier eene hardrijderij op schaatsen plaats, waaraan 20 personen deel namen; de prijs, bestaande in een zilveren pijpemondstuk, werd behaald door *J. J. Herder*, oud 16 jaar, en de premie, een zilveren sigarenpijp, door *J. L. J. Dijkstra*, oud 17 jaar, hoewel deze beiden de jongsten van al de deelnemende personen waren.

* **Emmen, 16 Feb.** Gisteren middag omstreeks 12 uur, kwamen alhier 15 à 20 ingezetenen van het naburige Lintloo (Hannover), wier gelaat aantoonde, dat er iets droevigs had plaats gehad; hun schaapherder n. l., was met een aantal van 300 schapen eergisteren te velde gegaan, en men had toen nog geen herder of schapen weer gezien. Een aantal menschen van Lintloo, had den vorigen nacht gezocht en gedoold, in de zoo alom bekende Emmer- en Barger-veenen, om hun verloren herder weder te vinden, doch het was aanvankelijk vruchteloos; eindelijk heeft men den volgenden dag den herder in de Barger-runde in de daar staande hut van den beesteheer teruggevonden. Deze hut is echter een ligt gebouw en beschut weinig tegen snijdenden wind en fellen sneeuwjagt; de herder was dan ook geheel stijf en verkleumd, zoodat hij niet meer konde loopen. Men hoopt echter, dat hij geheel zal herstellen. Door de sneeuwjagt van eergisteren kon hij niet ver van zich afzien, terwijl ook spoedig de sneeuw de hem overigens bekende kenteekenen van den grond bedekte. Hij was daardoor aan het dwalen geraakt.

* **Vledder, 19 Feb.** Een berigtgever uit Noordwolde meldt in 't vorige nummer dezer Courant: *Vledder wenscht nu geen straatweg meer naar Steenwijk, daar men van daar thans toch meest naar Noordwolde ter markt gaat.* Wij kunnen integendeel met zekerheid melden, dat bij alle ingezetenen binnen deze gemeente, de vurige wensch bestaat, dat bedoelde straatweg tot stand mag komen; de beschikking op de aanvraag om subsidie daarvoor wordt met zeer groot verlangen te gemoet gezien; gemelde berigtgever was dus verkeerd onderrigt. Hij doet tevens de waarheid te kort, wanneer hij verzekert, dat de meeste ingezetenen van hier te Noordwolde ter markt gaan. Hij zegt zelf, dat er 30 wagens geweest zijn; zoo die nu allen uit Vledder waren, zoude zulks p. m. het ⅓ gedeelte uit onze geheele gemeente geweest zijn. Waren er dan ook geene wagens uit de naburige gemeenten?

* **Nijensleek, 19 Feb.** In de vorige week is een oud man *A. H.*, alhier bij langs de huizen bedelende, zoodanig door de koude bevangen, dat hij aan de gevolgen daarvan is bezweken. Men heeft hem op eenen wagen naar zijne woning vervoerd. Alle aangewende pogingen, om hem in het leven te behouden, waren vruchteloos. De bezwekene woonde te Eesveen, gemeente Steenwijkerwold.

* **Noordwolde, 13 Feb.** Heden hadden wij het genoegen, onder zeer gunstig weder alhier eene hardrijderij op schaatsen te zien houden. Deze had plaats onder de leiding van den heer *Gorter* en meer andere liefhebbers; het was een waar volksfeest. Des voormiddags werd het feest aangekondigd door een tamboer, welke een meester op dat instrument is. Dadelijk na den middag werden de rijders, 14 in getal, door den tamboer, den heer directeur en de keurmeesters, allen versierd, naar de baan geleid. De prijs werd behaald door *Joh. Huisenga* en de premie door *Folkert Stuurs*, beiden uit Noordwolde. Door den heer directeur is *f* 5-„ afgezonderd voor de armen. De tamboer heeft zich zoo laten hooren, dat hij beide vellen van zijn trommel er bij heeft verspeeld. — Gisteren gold op de weekmarkt alhier de stukboter *f* 1-14 per Ned. pond; één stuk is zelfs voor *f* 1-20 geweigerd.

* **Meppel, 17 Feb.** Heden morgen had hier eene gebeurtenis plaats, die ontzettende gevolgen had kunnen hebben, zoo zij niet tijdig was ontdekt en verholpen. In eene sigaren-fabriek alhier, had het werkvolk potten met gloeijende kolen, om de handen bij het fabriceeren van sigaren te beter te kunnen roeren; de werklieden hadden daarbij de onvoorzigtigheid ook het aangezigt er boven te houden, waardoor zij eene groote hoeveelheid kolendamp inademden. Het gevolg daarvan was, dat een 14tal hunner allen in bewusteloozen toestand geraakten. Men kan denken hoe de heeren Fabrikanten, die zich des morgens tijdig naar de fabriek begaven, gesteld waren bij het aanschouwen van zulk een tooneel waartegen zij en hun meesterknecht het werkvolk reeds zoo dikwijls te vergeefs hadden gewaarschuwd, terwijl in de fabriek voor eene goede verwarming werd gezorgd. De ongelukkigen werden dadelijk naar hunne wonigen vervoerd; sommigen herstelden spoedig, doch anderen, bij wie eene geweldige braking ontstond, lijden nog zeer. *Prov. Ov. Ct.*

— De hier bestaande vereeniging onder de spreuk: „Niets is te gering voor den zegen des Heeren", zijnde eene onderafdeeling van het Zendelingenootschap, heeft in zijne laatstgehouden vergadering besloten, om hier eene Zondagschool op te rigten, waartoe reeds eene commissie van vijf leden uit haar midden is gekozen, aan welke de verdere bemoeijing tot dat einde opgedragen is. *Id.*

— Woensdag avond jl. had hier eene publieke verkooping, in het logement de Bontekoe, plaats, o. a, van twee vrouwen zitplaatsen in de Hervormde kerk; de eene stoel werd verkocht voor *f* 278, doch staande de verkoop overgedaan met *f* 27 winst, zoodat hij opbragt *f* 305, terwijl iemand toen nog *f* 25 meer wilde geven; de andere stoel werd getrokken voor *f* 335; wij kunnen er nog bijvoegen, dat onlangs hier een stoel in de kerk is verkocht voor omstreeks *f* 500.

— De op heden avond alhier gehoudene vergadering van de Rederijkerskamer „Erica" werd weder vereerd door de tegenwoordigheid van een groot deel der leden, van een dusdanig genootschap „Myosotis" van Steenwijk. Het genoegen, dáár gesmaakt, overtrof de reeds hoog gespannene verwachting; terwijl de uitvoering van het stuk, getiteld „het beleg van Leyden" de doorslaande blijken gaf, van onafgebroken moeite en vlijt.

— *De heer Mr.* W. L. Schiller, *substituut-officier bij de Arrond.-Regtbank alhier, heeft dezer dagen de volgende zeer belangrijke circulaire aan de geregtsdienaren, veldwachters en policiebedienden in dit gewest uitgevaardigd*:

„Reeds voorlang wekte het mijne bevreemding, dat in dit gewest zoo weinig leden worden gevonden van de *Nederlandsche Vereeniging tot afschaffing van Sterken Drank.*

„Immers, indien men hier weinig belangstelling aantrof in het goede, weinig genegenheid voor zijne medemenschen, zoude het mij zeer verklaarbaar zijn geweest, dat aan eene roepstem geen gehoor werd gegeven, welke *ontbering* verlangt, met het doel, om geluk te bevorderen.

„Uit de ondersteuning echter, welke aan tal van nuttige instellingen in dit gewest te beurt valt, uit de ruime giften, welke telken jare voor de behoeftigen worden afgezonderd, bleek het mij, dat het gebrek aan ondersteuning van eene vereeniging, welke in zedelijke strekking bijna alle overige voorbijstreeft, in eene andere oorzaak moest gezocht worden.

„Ik meen die thans gevonden te hebben en te moeten aannemen, dat mindere bekendheid met haar doel en werking de reden is van haar vreemdelingschap op Drentschen grond.

„Dwaal ik hierin niet, dan wordt het meer dan tijd, dat die onbekendheid ophoude, en acht ik, als lid dier vereeniging, het pligt, ook het mijne aan te wenden, om haar bestaan en haren aard kenbaar te maken.

„De Vereeniging, welke ik boven noemde, stelt zich ten doel, den sterken drank als volksdrank af te schaffen, en door die afschaffing godsdienstzin, zedelijkheid en daarmede onafscheidelijk gepaard gaande stoffelijke welvaart te bevorderen.

„Zij tracht dat doel te bereiken, door van hare leden de belofte te vorderen, dat zij zelven geen sterken drank zullen gebruiken en dien ook niet aan anderen zullen schenken. De verklaring, welke hun, die leden wenschen te worden, ter onderteekening wordt voorgelegd, luidt aldus:

„„In gemoede verklaar ik bij dezen, een tegenstander te zijn van het gebruik des sterken dranks, en gevoel mij gedrongen, om dat gebruik met alle mij ten dienste staande betamelijke middelen te helpen weren.

„„Ten einde door eigen voorbeeld hiertoe mede te werken, verklaar ik geenen sterken drank te zullen gebruiken (behalve op voorschrift van eenen geneesheer), noch aan anderen te zullen schenken.

„„Indien ik mij te eeniger tijd aan deze belofte wensch te onttrekken, zal ik daarvan schriftelijk kennis geven aan het Bestuur der plaatselijke afdeeling, of aan een der Correspondenten van de *Nederlandsche Vereeniging tot afschaffing van Sterken Drank.*""

„Zij beweegt zich derhalve geheel op *zedelijk gebied* en vordert volstrekt *geene geldelijke bijdragen.*

Haar hoofd-bestuur bestaat uit de heeren, Mr. *C. C. E. d'Engelbronner*, Secretaris-Generaal bij het Ministerie van Justitie, President. W. *Egeling*, Med. Doct., Secretaris, *T. C. R. Huijdecoper*, Predikant, Penningmeester. *G. A. van Limburg Brouwer*, Predikant. *B. H. Everts*, Med. Doct. Mr. *C. L. Schüller tot Peursum*. *J. C. Ledeboer*, *L. V. zoon*.

Het aantal harer leden is tot ruim negen duizend geklommen.

Zietdaar in korte trekken, bestaan, doel en werking.

Voor zoover mij de gelegenheid daartoe werd aangeboden, heb ik velen uwer, over het verderfelijke van het gebruik van den sterken drank, met zijnen nasleep van rampzalige gevolgen, onderhouden. Het verheugt mij te kunnen verklaren, dat door verreweg de meesten het ongeluk, hetwelk hij veroorzaakt, werd ingezien.

Hoe *kan* dit ook anders, daar gij, in uwe betrekkingen, het dagelijks moet ontwaren, dat tal van wetsovertredingen, alléén door het gebruik van „het vloeijend vuur," worden te weeg gebragt.

Maar, — ik vraag het u, — wie waarborgt *u zelven* er voor, dat gij, die geroepen zijt de wet te handhaven, niet door zijn toedoen haar overtreedt?

„Zegt niet: „ik heb te veel zelfbeheersching." Tal van voorbeelden zoude ik u kunnen aanwijzen onder uwe ambtgenooten, van hen, die zóó spraken, en toch kort daarna, door misbruik van gezag en andere zware vergrijpen, in een toestand van dronkenschap begaan, zich zelven diep ongelukkig maakten, en hunne vrouwen, hunne kinderen tot den bedelstaf bragten.

„Daarom: verbindt u, door de onderteekening van bovengenoemde verklaring aan de *Nederlandsche Vereeniging tot afschaffing van Sterken Drank!*

„Geeft gij aan mijn aanzoek gehoor, deelt mij zulks mede, en ik zal u de gelegenheid tot die onderteekening openstellen. O, het zoude een voorbeeld zijn, dat onberekenbaar gunstige gevolgen kan hebben, indien mijne woorden bij alle dienaren van Justitie en Politie in deze Provintie ingang vonden!

„Als menschen zult gij op uw eigen welzijn bedacht wezen; als Christenen zijt gij ten duurste verpligt, ook voor dat van anderen te waken. Bedenkt het ernstig, dat ik u tot iets goeds aanspoor, en dat wij allen eenmaal rekenschap moeten geven, ook van het onder ons bereik zijnd' goede, hetwelk wij hebben nagelaten te doen."

INGEZONDEN STUKKEN.

Schoonoord. In het laatste nommer der *N. Dr. Courant* komt de zich noemende Chronologist van Schoonoord nog eens weder met zijn beweren voor den dag, dat de dochter van *Gijsbert Limbeek* de eerstgeborene in dat dorpje zoude zijn. Welk belang toch heeft hij er bij om zulks niet wedersproken te zien? als *inwoners* der plaats meenen wij beter te weten wie hier de eerstgeborene is, dan hij, die zich ongeroepen bemoeit met onze zaken en zijn gansche geschrijf ontleent uit iets, dat hij heeft van *hooren zeggen.* De schrijver, te Sleen woonachtig, maakt zijne eene artikel nog mooijer dan het andere en wil, om een bewijs van onzen kant, dat wij het *Hollandsch* verstaan, een opstel over Schoonoord *in het Latijn* geschreven zien.

Wanneer wij onzen tijd niet te lief hadden om zulke *zotte* vragen telkens te beantwoorden en wij ons daaraan wilden wijden, dan zouden wij den schrijver te Sleen misschien de gelegenheid geven, dat hij kon beweren, *door zijne schrijverij* en het daarop te geven antwoord, het perpetuum mobile (de eeuwigdurende beweging) te hebben uitgevonden, 't welk ook al in vroegere jaren door een inwoner te Sleen zou zijn ontdekt door het *evenwigt*, doch welk beweren, even als meer malle verbeeldingen in het dorp, tot het niet is teruggekeerd. En daarom willen wij ons met verdere kibbelarij over de eerstgeborene op Schoonoord niet meer inlaten, want dan zouden wij nooit aan het einde komen. Wil de *Chronologist* toch volstrekt over *geboorten* schrijven, hij kieze kalveren met twee of meer koppen, waarbij gewoonlijk *hersenen* gevonden worden.

Onlangs werd in onze Drentsche dagbladen de aandacht gevestigd op het ongerijf, dat voortvloeide uit het gemis van een Controleur of Adjunct Controleur van het Kadaster voor deze Provincie, welke beide ambtenaren thans verblijf houden in de stad en Provincie *Groningen*. Het schijnt, dat de steller van dat artikel niet aan een dooven-mans deur geklopt heeft en dat hij nog al eenige satisfactie van zijn dagblad-artikel zal oogsten, vermits, zoo onze informatien juist zijn, reeds een ambtenaar van het Kadaster meer voor dit Gewest is aangewezen. Het blijkt evenwel, dat het gunstige gevolg, dat de schrijver zich voorstelde, niet is verwezenlijkt, want de bestemde ambtenaar is een Landmeter.

Afgaande op het *getal* der laatstgezegde ambtenaren, (in de jongste tien jaren in Drenthe meer dan verdubbeld.) zou onder de tegenwoordige omstandigheden, de belangrijke en veelvuldige ontginningen, aan- en bijbouwingen in aanmerking genomen, de plaatsing van een Controleur meer dan ooit wenschelijk zijn, want, is het Kadasterwerk in Drenthe van dien omvang, dat vijf landmeters nu daaraan werk hebben, zou dan niet tevens daaruit voortvloeijen, dat er thans meerdere behoefte aan een Controleur bestaat dan ten tijde van den heer *Moeth*, met wiens overlijden zijne betrekking vereenigd is met die van den heer *Tuinhout*, als wanneer er slechts twee a drie landmeters in Drenthe gevestigd waren?

Mogelijk is de Minister van Financien over deze zaak niet voldoende ingelicht, doch wat hier van moge zijn, wij zullen later op de zaak terug komen, nadat het zal zijn gebleken, of ten dezen al dan niet een abuis heeft plaats gehad.

Een kort woordjen tegen de stelling: „*zijt gij niet* met, *dan zijt gij* tegen *ons*," *voorkomende in de* Provinciale Drentsche en Asser Courant *van den* 14den *Februarij* 1855.

Deze stelling, door de Redactie der evengemelde Courant de Westersche Mogendheden in den mond gelegd, is valsch, onwaar en uiterst onregtvaardig.

Immers Nederland is de *bevriende* Mogendheid van Frankrijk, Engeland en Rusland.

Als *bevriende* Mogendheid van alle *drie* Rijken, is Nederland regtens en zedelijk verpligt, deze *drie* Mogendheden *even vriendschappelijk en onzijdig* te behandelen. Hetzelfde vriendschappelijk en onzijdig gedrag behoort zij jegens *alle drie* Mogendheden in acht te nemen.

Wanneer nu de Westersche Mogendheden van Nederland vorderen, *met hun* te zijn en alzoo de wapenen tegen Rusland op te vatten, wat gebieden dan het heilige regt en de goede trouw, hun daarop te antwoorden?

Aan uwe vordering kunnen en mogen wij niet voldoen. om reden Nederland. door de bewilliging daaraan, eene daad van de schandelijkste en verfoeijelijkste onregtvaardigheid, van ontrouw, verraad en vijandschap tegen Rusland, hunne evenzeer *bevriende* Mogendheid, zoude begaan.

Nederland vraagt u, Westersche Mogendheden, met alle ontzag en eerbied conscientieus af: met welken naam zou door u worden bestempeld *de toezegging* van Nederland, indien eene volkomen gelijke vordering door den Keizer van Rusland ware gedaan?

Zoude dan niet door u, als *bevriende* Mogendheden van Nederland, de Nederlandsche Regering voor een valsch, ontrouw, onregtvaardig en verraderlijk Bewind moeten worden gehouden en verklaard?

Hoe kunt nu gij, Westersche Mogendheden, met eenig regt en moraliteit van Nederland datgene vorderen, wat gij *zelve* moet verklaren, van vijandig en partijdig in plaats van vriendschappelijk en onzijdig, van uiterst onregtvaardig, ontrouw en door en door valsch en verraderlijk te zijn?

Genoeg ten betoge, dat *de stelling* „zijt gij niet *met*, dan zijt gij *tegen* ons," in dezen is onwaar, valsch en onregtvaardig.

Die het beter weet, zegge het.

ASSEN, den 19den Februarij 1855.

H. J. L. VAN DER WIJCK.

Onze lezers zullen zich herinneren, dat de woorden, waartegen de heer van der Wijck *in verzet komt, door ons aan de Westersche Mogendheden in den mond gelegd zijn*, als kunnende *door hen welligt gebezigd worden, niet als reeds* werkelijk *door hen gebezigd. Overigens zal de heer* van der Wijck *het ons, hopen wij, ten goede houden, dat ons geloof aan regtvaardigheid en goede trouw, als het staatkunde en de betrekkingen tusschen de volken betreft, al zeer zwak is. Of vindt de heer* van der Wijck *welligt in onze geschiedenis zoovele bewijzen van regtvaardigheid en goede trouw vooral van Frankrijk en Engeland, maar ook van Rusland jegens ons, dat ZEd. met grond op deze beide deugden aan zijde van eene dier Mogendheden durft bouwen, ook wanneer hun belang hen iets anders mogt voorschrijven? Om niet te spreken van de tijden der Fransche Overheersching en van de vele grieven, die de Vaderlandsche geschiedenis jegens Engeland heeft opgeteekend. is het den heer* van der Wijck *vergeten, dat Engeland, Frankrijk, Rusland, Oostenrijk en Pruissen in* 1815, *bij plegtige tractaten ons het bezit van Belgie gewaarborgd hebben? Wat deed een van hen in* 1830, *niet om regtvaardig en trouw te handelen, maar om aangegane overeenkomsten na te komen? Engeland zag gaarne, dat wij onze finantien uitputten, door acht jaren in oorlogstoestand te blijven; Rusland en Pruissen stijfden Willem I in zijne stijfhoofdigheid, daar ze hem een bijstand voorspiegelden, die later uitbleef. En Frankrijk? Dit Rijk zond ten slotte zijne legerbenden af, om ons de Citadel van Antwerpen te ontrukken, en toonde daardoor welk begrip het had van op zich genomene verpligtingen, van regtvaardigheid en goede trouw. Die in de staatkunde andere drijfveeren aanneemt dan* eigenbelang *en* vrees, *geeft weinig blijk van ervarenheid in de geschiedenis. Die in de diplomatie alleen op de conscientie rekent, heeft op een zandgrond gebouwd.* Red.

Voor een geruimen tijd was hier sprake, dat de veerschippers van de Leek eene stoomboot wilden aanleggen van de Leek op Groningen vice versa, in plaats van hun zeilveerschip; maar dat is tot nog toe bij dat praatje gebleven.

Thans echter hoort men uit eene goede bron, dat er eenige ingezetenen zijn van Groningen, de Leek en Nietap, die gezamenlijk voornemens zijn, concessie te verzoeken tot het aanleggen van eene schroef-stoomboot tusschen Groningen en de Leek.

Het was te wenschen, dat die belanglijke onderneming ten spoedigste tot stand kwam, doordien dan de passagiers en goederen veel spoediger overkwamen.

NIETAP, 19 Feb. 1855. H.

Eenvoudige vraag.

De heer *L. Drijber* zegt in zijne „*Eenige mededeelingen omtrent de grondsoorten*, in de *Provinciale Drentsche en Asser Courant* van 17 dezer: *Met* WARMTELEIDEND *vermogen willen wij die eigenschap van den grond te kennen geven, die met eenen zekeren warmtegraad het water, alvorens het te verliezen, hetzij langeren, hetzij korteren tijd, bij zich kan behouden.* De heer *Drijber* geeft deze verklaring van *warmteleidend vermogen*, opdat menig eenvoudig landbouwer. die de beteekenis niet genoegzaam vat, haar wete.

Nu wordt den heer *Drijber* gevraagd, kan de verklaring, die ZEd. geeft van *warmteleidend vermogen* van den grond goed zijn? *Natuurkundig* wordt door *warmtegeleiden* iets anders verstaan; en aangezien de grond een natuurvoorwerp is, wordt het betwijfeld, of de verklaring. die ZEd. geeft van *warmteleidend vermogen van den grond* wel goed kan zijn. Let men ook op de woorden *warmteleidend vermogen* en op de gegevene verklaring, dan springt het duidelijk in het oog, dat de verklaring geheel iets anders aanwijst, dan de woorden beteekenen.

Gaarne zoude men hiervan door den heer *Drijber* in het belang van den landbouw ingelicht willen worden.

Februarij 1855. *Adspirant-oeconoom.*

CHARADES.

No. XCVII. Mijn woord bestaat uit 10 letters en is een naam op ieder toepasselijk. — 7, 3, 9, 10 eene visch. — 5, 6, 1, 2 een kleedingstuk. — 5, 7, 8, 3, 10, 6, 4 een kinder speeltuig. — 3, 7, 1 een boom, en 10, 6, 3, 7 eene kleur.

XCVIII. De eerste helft zal u doen lezen,
Een ligchaamsdeel, door elk geacht;
De tweede helft is zeker 't schepsel,
Dat dik is of voor werk zich wacht.
't Geheel doet vele menschen sterven,
Die vaak in mij veel roem verwerven.

XCIX. Dan mijn geheel is, is 7, 5, 2, 6, 4, 8 ook; — 2, 5, 3, 8 is een nuttig mensch; — het 4, 7, 5 is kostbaar, gebruikt het wèl; — 7, 5, 6 is eene kruik; — 5, 2, 3 is een dier, en de 8, 3, 2, 5 prijkt aan den 3, 5, 2, 6, 1.

Correspondentie.

Men deelt ons mede. dat de Rijks ambtenaren te Coevorden niet de onbescheidenheid gehad hebben, om de oorzaak te onderzoeken van den plotselingen groei der borsten bij de beide vrouwen aldaar, die zout smokkelden door het voor hare borsten te verbergen, maar dat de vrouwen, op hunne uitnoodiging, zich zelve van het geleende sieraad hebben beroofd. — *Den bestendigen lezer uit Norg verzoeken wij zijne brieven te frankeren; voorts zij hem berigt, dat wij geene ongeteekende berigten opnemen.* — Coevorden *en* Dalen *in een volgend no.* — *Het stuk van Veritas is in overwe*[…] *Met de beschouwingen van* Claudius *over de armoede ku*[…] *ons zeer goed vereenigen, doch ze bevatten geene nie*[…] *zigtspunten.* — *Wegens plaatsgebrek heden geen V*[…] *terwijl eenige berigten daardoor niet konden opgenomen* […]

ADVERTENTIEN.

Op den veertienden Februarij 1855 is in den ouderdom van bijna 78 jaren zacht en kalm ontslapen Mejuffer WILLEMINA ANNA NIENHUIS, na eene kortstondige doch hevige ongesteldheid van slechts eenige dagen.

Mr. H. VAN GIFFEN.
J. W. LIEFTINCK.
Excut.-Test.

Eenige Kennisgeving.

DE VERKOOPING van het

GROOTE LANDGOED

te *SMILDE*, van de Heeren EEKHOUT CUM SOCIIS, is **UITGESTELD** tot n[…] **aan te kondigen dag.**

H. H. VAN LIER.

Leest Hier!

Zij die **GELDEN** te V[…] **DEREN** hebben of **VERSC**[…] **DIGD** zijn van of aan LAM[…] STAVAST, onlangs overleden te Smilde, worden […]zocht hunne pretentien schriftelijk in te lever[…] betaling te doen aan den Veldwachter STAVAS[…] Smilde, voor het einde van de maand Februar[…] zes jaars.

ALBUM VAN BUITENLANDSCHE LETTERVRUCHTEN.

Van den 2den jaargang van dit tijdschrift is thans de 1ste aflevering verschenen, inhoudende: I. D[…] schiedenis, haar nut en hare strekking. II. Thomas Babington Macauly. III. De drie tijdperken van de st[…] vaart op den oceaan. IV. Ligchaams- en zielsziekten. V. Invloed der landverhuizing op de voortbrengsele[…] Amerika. Naar de officiele jaarlijksche verslagen omtrent handel en zeevaart en den staat der financie[…] Amerika. (1840—1853.)

De 2de aflevering is ter perse en zal onder anderen bevatten: Finlandsche poëzij, vertaald door J. ten Kate: Mevrouw de Sablé; Een bezoek in de fransche uitgravingen in Assyrie, enz.

De eerste jaargang, zijnde 4 deelen van te zamen 1082 bladzijden, bestaat uit de volgende stukken:

Geschiedenis en Staatkunde.
De Staatkunde van Lodewijk XIV.
De noord-amerikaansche expeditie naar Japan.
Een blik op de buitenlandsche staatkunde van Engeland.
De volksregering te Athene.
Rusland en Amerika, door Gustave de Beaumont.
Lodewijk de Zeventiende, de ware en de voorgewenden.
Laatste berigten uit Japan.
Schamyl, de profeet en krijgsheld van den Kaukasus.
De dood van Voltaire en van Rousseau; voortgang der denkbeelden voor de fransche omwenteling, door H. Martin.
Drie vermaarde vrouwen.
Het verleden en de toekomst van China.
De vorderingen der meteorogie, door Babinet.

Land- en Volkenkunde.
Schetsen uit het leven in Londen, door C. M. Smith.
De ontvolking der hooglanden van Schotland.
Het Charterhouse te Londen.
De russische zeemagt in de Oostzee.
De godsdienstige secten in Rusland.
Kolonien in Londen.
Egyptische landbouwers.
De volken van Europa.
De natuur en de mensch in Volhynie, Podolie en de Ukraine.
Karakter, tegenwoordige gesteldheid en toekomst van het grieksche volk.

Levensbeschrijvingen.
De kardinaal Mezzofanti.
Een blik op het leven van Colombus.
Jozeph Haydn.
Een kunstenaarsleven in Amerika.
De hertog van Parma.
James Monroe, door Xavier Eyma.

Reizen en Plaatsbeschrijvingen.
Sinope.
Ontdekkingen in de Noordpoolstreek.
Van Liverpool naar Halifax.
Alexandrie.
Een kersdag aan den Nyl.
Kars en Erzeroom.
Een slavenveiling in Virginia.
Liverpool.
Een karnaval in Griekenland.
Archangel.

Nijverheid.
Een bezoek in een paar fabrieken te Manchester en omstreken.
De londensche munt.
Steenkoolhandel in Engeland.
De leisteengroeven.
Uit het duitsche fabriekleven.
Kurken.
Geschiedenis van het chine[…] porselein.

Novellen enz.
Het misverstand.
Gouden bruiloft, door Theod. […]tane.
James Mommouth, door T[…] Fontane.
Het landverhuizerskind.
Waarom mijn oom een oud […] was.
Denis Kelly, eene schets u[…] leven van den ierschen b[…]stand, door William Carle[…]
De Kapel van Winkelried.
Hot corn. Schetsen uit het […]rikaansche Volksleven.

Mengelingen.
De giraffenjagt in Kordofan.
De winkels in China.
Een vermoeijend beroep; lo[…]sche type.
Een bijzonderheid uit de […] omwenteling van 1848.
Telegrafen in Amerika.
Een parijsche industrie.
De rook in Londen.
De fransche handwerkstand […] een Engelschman beoord[…]

De uitgave geschiedt naar verkiezing der Inteekenaren, in maandelijksche afleveringen of in deelen v[…] afleveringen, tegen den prijs van *f* 6 per jaar. — Bij de meeste Boekhandelaren is de eerste jaargang […] handen.

De Afleveringen verschijnen den 15den van elke Maand.

BURGERLIJKE STAND.

HOOGEVEEN, 11—18 Feb. *Ondertr.* J. Winkel met F. ten Cate. — *Geh.* J. van der Haar met G. Stoter. — *Bev.* L. Mol, geb. Schonewille, van d.; F. Prigge Sr., geb. Brunink, van d.; J. Blokzijl, geb. Klinkien, van d.; M. Mande, geb. Martinus, van z.; A. Veld, geb. Klinkien, van z.; G. Stoter, geb. Veld, van z.; C. Kreeft, geb. Winkel, van z., P. Faken, geb. Dekker, van z. — *Overl.* F. Kikkert, vrl., ruim $5\frac{1}{2}$ j.; Egbert Klaas Boer, ongeh., ruim 75 j.; F. J. Jager, ongeh., ruim 67 j.; P. van Beekum, laatstelijk echtgen. van Luberta Jans Schra, ruim 41 j.; M. Kok, vrl., ruim $4\frac{1}{2}$ j.; B. Meiboom, ml., laatstelijk echtgen. van M. Mens, ruim 34 j.; A. van den Bos, weduwe M. F. Thalen, ruim 67 j.; A. Kleine, vrl., ongeh., ruim 56 j.; B. Kattouw, vrl., 7 w.

COEVORDEN, 11—18 Feb. *Bev.* J. Langejans, geb. Rozema, van z.; L. Coelingh, geb. Hofman, van z. — *Overl.* Lambert Zwiers, 67 j.

SMILDE, 11—18 Feb. *Bev.* W. Jacobs, geb. Broeksma, van z.; G. Wever, geb. Hofma, van d.; H. Boer, geb. de Vries, van z.; J. Udinga, geb. Tingen, van z.; J. Bloemberg, geb. Broeksma, van d.; W. Horstman, geb. Wieling, van z. — *Overl.* Lieuwkje Veldstra, 3 m.; Aafje Geerts, geh., 85 j. en 7 m. Een levenloos nind aangegeven van het vrl. gesl. van J. S. Cohen en E. Frank.

MEPPEL, 9—16 Feb. *Ondertr.* W. Snijder met M. Schuring.— *Geh.* T. van der Weide met B. van der Werff. — *Bev.* H. J. Schuursma, geb. Hobbelink, van d.; H. Loos, geb. van Veen, van d.; J. Strijker, geb. Hongerink, van een tweeling, een z. en eene d.; G. Hartsuiker, geb. Odding. van d. — *Overl.* P. Gort, 1 j. en 6 m., ml.; J. Hartsuiker, 25 j. en 11 m., ml.; R. J. Stapel, 47 j,. wed. van A. J. Wever; J. Hagedoorn, 10 d., ml. Voorts is aangegeven een levenloos kind van het ml. gesl.

MARKTBERIGTEN.

Wegens het niet aankomen der post kunnen wij heden geene Groninger marktberigten mededeelen.

STEENWIJK, 19 Feb. Rogge *f* 8,85 a *f* 8,00. — Boekweit *f* 0,00 a *f* 0,00. — Boter per $\frac{1}{8}$ ton *f* 00.00 a *f* 00,00.

ZWOLLE, 16 Feb. Tarwe *f* 12,00 a *f* 13,25. — Rogge *f* 7,85 a *f* 9,15. — Boekweit *f* 7,00 a *f* 8,00. — Aardappelen *f* 3,00 a *f* 0,00. — Boter per $\frac{1}{8}$ ton *f* 22,25 a *f* 22,75; per ℔ *f* 1,10 a *f* 1,15.

OLDEMARKT, 17 Feb. Boter $\frac{1}{4}$ v. *f* 46.00.

NOORDWOLDE, 8 Feb. Rogge *f* 8,00 a *f* 8,40. — Boter per N. ℔ *f* 1.14 a *f* 1.20.

HEERENVEEN, 17 Feb. Rogge *f* 8,65. Boter per $\frac{1}{4}$ v. *f* 46.00.

AMSTERDAM, 19 Feb. Tarwe onveranderd bij kleinigheden; 128 bonte Poolsche *f* 470, 475, 480. — Rogge. Pruissische bij partij hooger, andere soorten bij gerijven merkelijk hooger; 121 ℔ Pruissische *f* 308; 123 ℔ dito *f* 316; 117 ℔ nieuwe Geldersche *f* 285 aan de Zaan; 119 ℔ Archangel *f* 318. — Garst prijshoudend; 113 ℔ nieuwe Deensche *f* 228 aan de Zaan. — Haver […] handel. — Boekweit in een doen; 122 ℔ Gordijker *f* […] Koolzaad prijshoudend; op 9 vaten Olie in Maart £ 91[…] £ $90\frac{1}{2}$. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie prijshou[…] op 6w. *f* $53\frac{1}{4}$; Vliegend *f* 52; 1o. Mei *f* $50\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$; […] *f* $44\frac{3}{4}$. — Lijnolie in een doen; op 6w. *f* $40\frac{1}{4}$; Vliegend […] Maart *f* 39; April *f* $39\frac{1}{2}$; Mei *f* 40; Aug. en Sept. *f* 41[…] Hennepolie op 6w. *f* $47\frac{1}{2}$; Vliegend *f* 46. — Raapkoe[…] 1040 stuks *f* 80 a 85. — Raapkoeken per 104 stuks *f* 12[…]

GRAANPRIJZEN en BROODZETTINGEN.

De gemiddelde prijzen der rogge en boekweit op de nag[…] weekmarkten gedurende de eerste helft der maand F[…] hebben bedragen per mud: *Assen*, rogge *f* 7.50, bo[…] *f* 6.00. *Coevorden*, rogge *f* 7.25, boekweit *f* 7.00. *Hoo*[…] rogge *f* 7.55, boekweit *f* 6.87^5. *Meppel*, rogge *f* 8.37^5, […]weit *f* 7.37^5. De zetting van het roggebrood is laatstel[…] paald: *Hoogeveen*, de 6 Nederl. ponden 56 cent.

Assen, den 20 Feb. 1855.

225STE STAATS-LOTERIJ. VIJFDE KLASSE.

7de Lijst. No. 11601 *f* 1000. Nos. 5316, 12543 en 167[…] der *f* 400. Nos. 2261, 8973, 13647, 16744 en 19363 *f* 2[…] 8ste Lijst. No. 11172 *f* 1000. No. 18138 *f* 400. Nos. 159[…] 16177 ieder *f* 200.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 19 *Feb.* 1855.

			GEBLEVEN.
Nederl. W. S.	$2\frac{1}{2}$	pct.	$60\frac{1}{2}$
„ „	3	„	$71\frac{7}{8}$
„ „	4	„	$89\frac{9}{16}$
Amort. Synd.	$3\frac{1}{2}$	„	$88\frac{1}{8}$
Handelm.	$4\frac{1}{2}$	„	
O.I. Leening	4	„	
Aand. Holl. Spoorw			
Aand. Rijn Sp.	$4\frac{1}{2}$	„	
Haarl. Meer	5	„	
Rusl. Ob. Hope	5	„	$101\frac{1}{8}$
Dito 1828/29	5	„	$99\frac{1}{2}$
Cert. 1831/33	5	„	82
Dito 1840	4	„	75
Dito Stieglitz	4	„	74
Ins. in Assign.	6	„	
Cert. van dito	6	„	

			GEB[…]
Polen. Oblig.	4	pct.	
Spanje. Oblig.	1	„	
Obligatien	3	„	
Binnenl.	3	„	
Amortisable			
Bewijz. Coup.			
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5	„	
„ „	4	„	
„ Metal.	5	„	
„ „ N.	5	„	
„ „	$2\frac{1}{2}$	„	
Belgie, Cert.	$2\frac{1}{2}$	„	
Rothschild	$2\frac{1}{2}$	„	
Portug., Oblig.	3	„	
„	4		
Amerika Bank-Act.			

GEDRUKT BIJ GRATAMA TE ASSEN.

BIJBLAD, behoorende bij de Provinciale Drentsche en Asser Courant van 21 Februarij 1855.

Het bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingediende ontwerp van wet tot *afschaffing van den accijns op het gemaal en gedeeltelijke vervanging daarvan door eene heffing bij hoofdelijken omslag*, luidt als volgt:

„WIJ WILLEM III, ENZ.

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de gunstige toestand van 's Rijks geldmiddelen toelaat om tot eene vermindering van lasten over te gaan, en daarin de eerste plaats moet gelet worden op die belastingen, welke op de meest benoodigde levensmiddelen drukken.

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord enz.

Art. 1. De rijks-accijns op het gemaal wordt met den 1sten Januarij 1856 afgeschaft, en dien ten gevolge alsdan buiten werking gesteld de wetten van 29 Maart 1833 (*Staatsblad* no. 3), 26 November 1847 (*Staatsblad* no. 70), 26 Mei 1849 (*Staatsblad* no. 20), Junij 1854 (*Staatsblad* no. 101) en art. 2 der wet van 18 December 1852 (*Staatsblad* no. 209).

Art. 2. Met den 1sten Januarij 1856 wordt ingevoerd eene jaarlijksche heffing bij hoofdelijken omslag.

Art. 3. Het te heffene bedrag wordt vastgesteld op *millioen vijf honderd duizend gulden.*

Het aandeel daarvan voor elke provincie bedraagt: voor Noordbrabant ƒ 131.180, Gelderland ƒ 144.840, Zuidholland 364.380, Noordholland ƒ 342.220, Zeeland 87.170, Utrecht ƒ 84.320, Friesland ƒ 110.690, Overijssel ƒ 66.580, Groningen ƒ 87.090, Drenthe ƒ 21.360, Limburg ƒ 60.720. Deze verdeeling wordt om de vijf jaren herzien.

Art. 4. De voor iedere provincie bepaalde som wordt door Gedeputeerde Staten over de gemeenten omgeslagen.

Die omslag geschiedt hoofdzakelijk in de verhouding, waarin door de ingezetenen der gemeenten in de directe belastingen wordt bijgedragen en met inachtneming van hare bekende meerdere of mindere welvaart.

Van het bedrag, waarvoor iedere gemeente wordt aangeslagen, geven Gedeputeerde Staten kennis aan het gemeentebestuur.

Art. 5. Het gemeentebestuur, dat zich met den aanslag der gemeente bezwaard acht, wendt zich, binnen eene maand na daarvan kennis te hebben bekomen, tot Gedeputeerde Staten, en tot Ons binnen eene maand na de beschikking van Gedeputeerde Staten, wanneer zij daarin niet kunnen berusten.

De beschikking van Gedeputeerde Staten vermeldt de gronden, waarop zij berust.

Wij beschikken daarop, na den Raad van State te hebben gehoord.

Art. 6. De aanslag der gemeente kan geheel of gedeeltelijk uit de inkomsten der gemeente worden gekweten en als uitgave der gemeente door haar bestuur op de begrooting der uitgaven worden gebragt.

Art. 7. De aanslag der gemeente wordt, behoudens kwijting volgens het voorgaande artikel, over de ingezetenen omgeslagen of verdeeld door eene jaarlijks door Gedeputeerde Staten voor iedere gemeente te benoemen commissie van vijf personen, waaronder steeds de ontvanger van 's Rijks directe belastingen behoort. Waar zulks in het belang der dienst wordt gevorderd, kunnen door Gedeputeerde Staten ook plaatsvervangers benoemd worden.

Art. 8. Zij die als lid der commissie, in art. 7 vermeld, worden benoemd en het lidmaatschap aanvaarden, zijn gehouden, om binnen drie dagen na van hunne benoeming kennis te hebben gekregen, van die aanvaarding schriftelijk aan Gedeputeerde Staten te doen kennis dragen.

Hij, die van zijne benoeming verlangt ontslagen te worden, is gehouden een daartoe strekkend verzoek aan Gedeputeerde Staten binnen gelijke drie dagen in te dienen.

Gedeputeerde Staten voorzien in dat geval ten spoedigste in de openvallende plaats.

Art. 9. Het hoofd van het gemeentebestuur is verpligt aan de commissie, in art. 7 vermeld, al de inlichtingen te geven of te doen geven, die zij tot het regelen der aanslagen noodig mogt hebben.

Art. 10. Bij de verdeeling wordt door de commissie van het beginsel uitgegaan, dat de belasting verschuldigd is door allen, die op het tijdstip der verdeeling in de gemeente met der woon gevestigd zijn.

Zij, die in meer dan ééne gemeente eene woning hebben, worden in iedere gemeente aangeslagen, doch hebben regt op ontheffing in verhouding van den tijd in de andere gemeente hunner woning doorgebragt.

Art. 11. De belastingschuldigen worden voor den hoofdelijken omslag in klassen verdeeld.

Bij hunne rangschikking in klassen worden dezelfde grondslagen gevolgd als in de tweede alinea van art. 4 zijn aangewezen.

Onvermogenden worden niet aangeslagen.

Art. 12. Bij den aanslag van het hoofd des huisgezins geschiedt deze in evenredigheid van het getal personen, waaruit zijn huisgezin bestaat.

Kinderen beneden het jaar worden in den aanslag niet begrepen.

Huisgezinnen, meer dan drie inwonende wettige kinderen tellende, worden voor de meerdere kinderen slechts voor de helft aangeslagen.

Art. 13. Het hoofd van het huisgezin is de belasting schuldig voor al de personen van zijn gezin, daaronder begrepen de bij hem inwonende personen en dienst- en werkboden, behoudens zijn verhaal op hen, die, ofschoon bij hem inwonende, niet tot zijn gezin behooren.

Inwonende personen, blijkbaar tot eene hoogere klasse dan het hoofd des huisgezins behoorende, zijn zelven belastingschuldigen.

Art. 14. Op voordragt van Gedeputeerde Staten wordt door Ons om de vijf jaren ten aanzien van elke gemeente de som bepaald, welke als omslag voor een lid des huisgezins of belastbaar persoon niet mag overschreden worden, behoudens de verhooging wegens de herbelasting en plaatselijke opcenten.

Art. 15. De commissie is verpligt het beheer der aanslagen binnen den daartoe te bepalen tijd aan Gedeputeerde Staten in te zenden.

Die tijd kan, op verzoek der commissie, door Gedeputeerde Staten voor langstens 14 dagen worden verlengd.

Bij verzuim der commissie om het kohier ter bepaalder tijd in te zenden, wordt de commissie door Gedeputeerde Staten ontbonden. In dat geval wordt het kohier ambtshalve door den rijks-ontvanger van de directe belastingen opgemaakt.

Op gelijke wijze wordt door Gedeputeerde Staten het opmaken van het kohier aan dien ontvanger opgedragen, wanneer tengevolge van weigering van een of meer der benoemden, en indien naar het oordeel van Gedeputeerde Staten geene andere personen beschikbaar zijn, om de weigerachtigen te vervangen, de commissie niet mogt kunnen worden tot stand gebragt.

Art. 16. De kohieren worden door Gedeputeerde Staten onderzocht, en na goedbevinding, executoir verklaard door Onzen commissaris en aan het gemeentebestuur gezonden.

Het gemeentebestuur doet de executoir-verklaring dadelijk afkondigen en het kohier wordt gedurende 14 dagen ter inzage van de ingezetenen op de secretarie der gemeente nedergelegd.

Na verloop van dien tijd wordt het ter invordering aan den rijks-ontvanger der directe belastingen ter hand gesteld.

Art. 17. De belastingschuldige, die zich met zijnen aanslag bezwaard acht, kan zich, binnen ééne maand na de afkondiging van het kohier, tot Gedeputeerde Staten wenden, die daaromtrent uitspraak doen overeenkomstig de beginselen dezer wet.

Voor zooverre het de dubbele aanslagen betreft, bij art. 10 vermeld, staat de termijn tot het inbrengen van bezwaar open tot het einde van het betrokken jaar.

Art. 18. Wanneer de aanslag der gemeente volgens art. 6 geheel of gedeeltelijk uit de inkomsten der gemeente moet worden voldaan, geschiedt de aanzuivering door haar op denzelfden voet als door hen, die hoofdelijke belasting schuldig zijn.

Art. 19. De alzoo uit de gemeentekas verschuldigde gelden, die bij het einde van het jaar niet bij den rijksontvanger der directe belastingen zijn gestort, worden het volgende jaar bij herbelasting over de ingezetenen der gemeente omgeslagen.

Gelijke herbelasting heeft plaats van het bedrag der op de kohieren afgeschreven wordende ontheffingen en oninbare aanslagen der ingezetenen.

Het bedrag der tengevolge van art. 5 verleend wordende verminderingen wordt over hetzelfde of het volgende dienstjaar over al de gemeenten van de provincie omgeslagen.

Art. 20. Wij behouden Ons voor, om bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur omtrent den tijd en de wijze van uitvoering der bepalingen van deze wet de noodige voorschriften te geven.

Art. 21. De wet van 22 Mei 1845 (*Staatsblad* no. 22) op de invordering van 's Rijks directe belastingen is ook van toepassing op de invordering van deze belasting, met dien verstande, dat de regelen, ten aanzien van de belasting op het personeel vastgesteld, worden gevolgd.

Art. 22. Onverminderd de bevoegdheid der gemeenten tot het heffen eener plaatselijke belasting op het gemaal van tarwe, spelt en rogge, kunnen tot dekking der plaatselijke uitgaven de opcenten op de belasting, bij deze wet vastgesteld, tot 100 gaan.

Art. 23. De acten van benoeming der leden van de commissie, in art. 7 bedoeld, de verzoeken en kennisgevingen, naar art. 8 in te leveren, en de daarop vallende beslissingen, de bezwaarschriften, in art. 17 vermeld, de daarop te nemen beslissingen en de dien ten gevolge te verleenen ordonnantiën zijn vrij van zegel.

Lasten en bevelen enz.

De aanhef der memorie van toelichting tot dit ontwerp luidt aldus:

De voor ons vaderland zoo gelukkige omstandigheid, dat de laatste dienstjaren alle met een voordeelig saldo voor 's rijks schatkist gesloten zijn, hetgeen de gelegenheid heeft geschonken tot schulddelging over te gaan, die achtereenvolgens voort te zetten en daardoor het cijfer der uit te betalen renten onzer nationale schuld te verminderen, moest de regering er op bedacht doen zijn, rijpelijk te overwegen wat er gedaan kon worden, om, met het oog op dezen gezegenden toestand en zonder dien voor het vervolg in de waagschaal te stellen, de lasten des volks te verligten.

Zoo de regering vermeende bij het inslaan van dien weg met behoedzaamheid te moeten te werk gaan, het was niet alleen omdat zulks overeenkomstig is met den aard van het nederlandsche volk, en dus ook, waar hartstogten buiten invloed blijven, duurzaam den meesten bijval en blijvende medewerking zal ondervinden, maar ook omdat de politieke toestand van Europa in dezen de meest mogelijke behoedzaamheid gebood.

De regering meende dus zich voorloopig te moeten bepalen tot het voorstel eener vermindering van lasten, gelijkstaande met en niet overschrijdende de som, sedert 1850 aan renten bespaard.

Mogt het bedrag der vermindering van lasten eene misschien te hooge gespannen verwachting niet voldoen, de voorgedragen vermindering was, wanneer men de middelen opmerkt die de regering daarbij aanwees, niet zonder beteekenis.

Vooreerst toch stelde de regering de opheffing der tonnegelden van de zeeschepen voor; een maatregel waardoor als het ware de laatste hand zou worden gelegd aan de milde beginselen van handel en scheepvaart ten jare 1850 in onze wetgeving opgenomen, door welken maatregel de regering de heilzame gevolgen van vrijen handel voor ons vaderland wilde bevestigen, en zoo mogelijk nog vermenigvuldigen.

Ten tweede stelde de regering voor de opcenten weg te laten op den accijns op het gemaal. Zij toonde daarmede aan, dat in overeenstemming met hetgeen reeds in den aanvang des jaars aan de volksvertegenwoordigers was kenbaar gemaakt, de belasting op de meest benoodigde levensbehoeften die was, welke zij steeds in het oog bleef houden, en die het eerst door haar aangetast zou worden. Verder te gaan dan de opheffing van opcenten, en de belasting in het hart aan te tasten, scheen bij het ontwerp op de middelen, in het midden des vorigen jaars, niet wenschelijk.

Hoewel de regering zich bij het aanbieden harer voorstellen reeds de mogelijkheid voor oogen stelde. dat zij op den weg van voorzigtige behoedzaamheid niet van alle zijden toejuiching zou inoogsten, zoo laat het zich toch niet ontkennen, dat bij de aanneming van dit voorstel reeds dadelijk eenige verligting van de lasten des volks zou zijn ontstaan, en de weg zou zijn aangewezen waarop men dacht voort te wandelen.

De tweede stap op dezen weg te doen is van oneindig meer gewigt. Zoo de regering daar thans toe overgaat, het is geenszins omdat zij geene waarde hecht aan het gevoelen van hen, die vermeenen, dat het zijn voordeel zou hebben daarmede te wachten tot dat de toestand van Europa voor goed weder op den voet van vrede was bevestigd. Zij moet echter doen opmerken, dat zij zich in de hoop om langzaam op den weg van lasten-vermindering voort te kunnen gaan, te leur gesteld heeft gezien, daar uit het voorloopig verslag over de wet op de middelen bleek, dat de meerderheid der leden tegen dien maatregel gestemd was en tevens welligt tegenover haar voorstel een veel meer omvattend aan de tweede kamer door vijf harer leden werd aangeboden, hetwelk zoo het wierd aangenomen, de regering zou verhinderen, hare voornemens in de eerstvolgende jaren ten uitvoer te brengen.

Ten einde nu niet den weg afgesneden te zien door de aanneming van een voorstel, voor het tegenwoordige met hare voornemens niet gelijktijdig uitvoerbaar, achtte de regering het nuttig, in de zitting van den 17den Nov., die voornemens nader te verduidelijken, en aan te toonen welken weg zij voor had verder te bewandelen, wanneer de politieke omstandigheden en 's lands financiën dit zouden gedoogen. Zij verklaarde, dat de afschaffing van den accijns op de rogge, gepaard met daarmede verband houdende wijzigingen in den accijns op de tarwe, datgene was wat zij zich voorstelde later aan de goedkeuring der volksvertegenwoordiging te onderwerpen.

Niettegenstaande aldus de bedoeling der regering duidelijk was uiteengezet, hebben drie leden van de Kamer gemeend de uitvoering daarvan niet te moeten afwachten, maar reeds dadelijk een voorstel te moeten doen tot afschaffing van den accijns op de rogge. Dat de regering zich niet kan vereenigen met dat voorstel zooals het thans gedaan is, hetwelk alleen den accijns op de rogge ten behoeve van eenige ingezetenen zou opheffen, doch dien op de tarwe met al zijn gewigt op andere ingezetenen laat drukken, behoeft na de verklaring van 17 November nauwelijks gezegd te worden.

Ondertusschen is de regering meer en meer tot de overtuiging gekomen, dat, hoe wenschelijk het ook in andere opzigten moge geweest zijn den loop der tijden niet te veel vooruit te streven, eene geheele afschaffing van den accijns op het gemaal de voorkeur verdient boven eene partiële opheffing dier belasting, door de rogge er uit te ligten. Die overtuiging noopte haar, den 20sten December bij monde van den minister van financiën te doen verklaren, dat, wanneer de politieke toestand zich niet bedenkelijker vertoonde ten opzigte van ons vaderland, het voornemen der regering was, om, nadat de Kamer weder zou zijn bijeengekomen, hare denkbeelden in bepaalde voorstellen geformuleerd mede te deelen en in ontwikkelingen te treden over de wijze, waarop naar haar inzien aan de denkbeelden, reeds den 17den November aan de Kamer medegedeeld, ten meesten nutte van het land gevolg zou kunnen worden gegeven.

Dit voornemen wordt thans ten uitvoer gebragt.

Alhoewel niemand bij magte is te voorspellen, welken invloed de thans bestaande buitenlandsche verwikkelingen door onvoorziene gebeurtenissen na verloop van tijden op ons vaderland zouden kunnen uitoefenen, zoo aarzelt de regering niet hare denkbeelden, in bepaalde voorstellen geformuleerd, thans aan de volksvertegenwoordiging kenbaar te maken. Zelfs al zag men zich onverhoopt in de noodzakelijkheid, de uitvoering van dit ontwerp eenigen tijd te verschuiven, dan nog acht de Regering, bij de menigvuldigheid der voorstellen, die zich in den laatsten tijd opvolgden, het hoogst wenschelijk dat voor goed de weg, die men bewandelen wil, worde afgebakend.

Het ligt in het stelsel der Regering dat, naarmate de toestand onzer middelen afschaffing van belastingen toelaat, daaraan met de noodige behoedzaamheid gevolg kan worden gegeven, daar het tegenwoordige geslacht aanspraak kan maken om te deelen in de voorregten, welke die gunstige toestand oplevert, en deze dus niet uitsluitend tot schulddelging (waardoor de toekomst meer bepaald bevoorregt wordt) behoeft aangewend te worden. Als gewone posten voor schulddelging moeten naar het gevoelen der Regering op de jaarlijksche begrooting blijven die, welke daar thans op voorkomen, benevens de renten voor zooverre die niet behoeven uitbetaald te worden van het kapitaal nationale schuld, gedeponeerd tot waarborg der muntbilletten. Meer schulddelging, zonder te zijn uitgesloten, moet afhankelijk blijven van het meer of minder voordeelig slot van elk dienstjaar en van de sommen, die in 's rijks schatkist vloeijen tot afkoop van domeinen en tienden.

Wanneer nu, in het oog houdende de werkelijke opbrengst der laatstgenoemde jaren, de middelen geraamd

kunnen worden de uitgaven aanzienlijk te zullen overtreffen, dan acht de regering eene, met dit verschil tusschen middelen en uitgaven gelijkstaande, vermindering van lasten te mogen voordragen. Welke belasting zij daarbij het eerst meende in aanmerking te moeten nemen, heeft zij reeds herhaaldelijk verklaard. Zij acht zich echter verpligt daar thans een oogenblik bij te blijven stilstaan. De redenen toch, die haar genoopt hebben den accijns op het gemaal vóór andere belastingen ter afschaffing te moeten aanduiden, zijn van verschillenden aard.

In de eerste en voornaamste plaats meent zij, dat de verhouding tusschen den prijs der dagloonen en dien der levensmiddelen aanzienlijk veranderd zijnde, daar de laatste in duurte toenamen, zonder dat de eerste in gelijke mate stegen, alle middelen, die ter beschikking der regering staan, zooveel de behoeften der schatkist dit gedoogen, dienen aangewend te worden, om dit kwaad te verminderen.

Dat eene geheele afschaffing van den accijns op het gemaal dat kwaad, voor zooverre het door tijdelijk werkende oorzaken wordt teweeg gebragt, maar gedeeltelijk kan verminderen, geenszins kan wegnemen, ligt in den aard der zaak. Zulks valt onmiddelijk in het oog als men bedenkt, dat de verhooging der graanprijzen in de laatste maanden van 1853 driemaal zoo groot was als de accijns op de tarwe, en zevenmaal zoo groot als de accijns op de rogge. Men moet zich dus volstrekt niet voorstellen, dat afschaffing van den accijns op het gemaal eene gelijke uitwerking op den prijs van het meel kan hebben, als een gunstige oogst, gepaard met vrijen en onbelemmerden aanvoer van granen. Mogt in dit opzigt de bedoelde afschaffing teleurstellingen veroorzaken, die de regering laat ter verantwoording van hen, welke daarvan der onkundige menigte overdreven voordeelen hebben voorgespiegeld, zoo heeft zij meer op het oog gehad die blijvend werkende oorzaken, welke, ook bij ruimen oogst en overvloedigen aanvoer, toch voortdurend de levensmiddelen in ons land op hoogeren prijs zullen houden dan voor eenige jaren het geval was, namelijk de algemeen werkende oorzaak: mindere waarde der edele metalen, die uit den aard der zaak gepaard gaat met meer duurte van alle andere voorwerpen; en de meer in het bijzonder voor ons land werkende oorzaak: het openstaan der havens van Engeland voor alle levensbehoeften; eene omstandigheid, die, zoo zij aan den eenen kant voor ons land zeer voordeelig mag geacht worden, echter aan den anderen kant op den prijs van vele meest benoodigde levensmiddelen niet zonder invloed is.

Deze blijvende oorzaken van meer duurte in vergelijking van vroegere jaren, waaronder vooral die klassen gedrukt gaan, wier dagloonen niet in gelijke mate zijn toegenomen, zouden reeds voldoende zijn, om aan eene afschaffing van den accijns op het gemaal boven elke andere de prioriteit te doen toekennen.

Hierbij voegen zich echter nog andere redenen. Alhoewel de belasting op het gemaal eene der oudste is van Nederland en de weder-invoering daarvan zelfs in 1833 door vele der meest geachte leden van de Tweede Kamer als eene zeer wenschelijke zaak werd begroot, zoo laat zich niet ontkennen, dat zij in vele der ons omringende staten óf niet òf slechts gedeeltelijk, en wel bij voorkeur in de steden, meer wordt geheven, ja genoegzaam nergens meer bestaat. Aan deze omstandigheid kan welligt worden toegeschreven, dat de pogingen, die sedert eenige jaren onvermoeid zijn aangewend, om den accijns op het gemaal uit de rij onzer belastingen te doen verdwijnen, ook bij onpartijdigen meer medewerking hebben verkregen, dan misschien anders het geval zou geweest zijn. Vervolgens laat zich niet ontkennen, dat de bepalingen der wet van 29 Maart 1833 (*Staatsbl.* no. 3) en 26 Nov. 1847 (*Staatsbl.* no. 70), waarvan geene kan weggelaten worden zonder de opbrengst der belasting in gevaar te brengen, vele formaliteiten voorschrijven, wier uitvoering (hoezeer de klagten daarover aangeheven geenszins van overdrijving waren vrij te pleiten) dan toch altijd meer of mindere belemmeringen medebrengt, terwijl zij tevens een groot gedeelte der bevolking met den fiscus in aanraking brengt, hetgeen met vele andere accijnsen, die bij de fabrikatie van het belaste voorwerp geheven worden, minder het geval is. De opheffing dier formaliteiten zal dus door alle belastingschuldigen, vooral door een groot gedeelte onzer bevolking ten platten lande, moeten gewaardeerd worden. De vervaardiging van meel, geschikt om lang bewaard en naar verre landen verzonden te worden, die thans wegens het bestaan van den accijns op het gemaal aan beperkingen en formaliteiten moest gebonden blijven, zal er eene belangrijke vlugt door kunnen nemen. De aanvoer van zoodanig meel uit andere landen zal worden aangemoedigd, wanneer het inkomende regt, bij het vervallen van den accijns op het gemaal, gelijk aan dat der granen kan gesteld worden. Een en ander moet noodwendig op den prijs van het brood heilzaam terugwerken. Vele niet onbelangrijke werktuigen voor de voeding van het vee, waarvan thans het gebruik niet onbeperkt noch onvoorwaardelijk aan den landbouwenden stand kon worden toegestaan, daar zij in oneerlijke handen tot ontduiking der belasting op het gemaal zouden kunnen dienen, zullen bij afschaffing van den accijns op het gemaal geheel onbelemmerd kunnen worden aangewend, hetgeen op de voeding van het vee, dien belangrijken tak van onzen landbouw, heilzamen invloed moet uitoefenen.

Doch hetgeen ook vooral moet aansporen, om bij afschaffing van belasting het eerst die aan te tasten, welke op de noodwendigste levensmiddelen drukt, is de stellige overtuiging, dat, welke andere belasting ook worde afgeschaft, zulks niet de minste verflaauwing noch vermindering zal aanbrengen in den aandrang tot afschaffing van den accijns op het gemaal; eene omstandigheid, die bij de beoordeeling van het wetsontwerp niet uit het oog moet verloren worden.

Terwijl het dus bij de regering vaststaat, dat de accijns op het gemaal, bij gunstigen toestand der middelen, het eerst moet verminderd worden, sloot zij echter geenszins hare oogen voor de gevolgen van dien stap. Vermindering van den accijns op het gemaal leidt tot afschaffing van den accijns. Wanneer men dus een stap verder gaat, dan de weglating der opcenten, waarbij het stelsel in zijn geheel blijft, moet men de zaak wel overzien en bedaardelijk overwegen, wat de gevolgen zijn van den stap, dien men gaat doen.

Wanneer men den accijns op het gemaal aantast, dan biedt zich wel de afschaffing van dien op de rogge het eerst aan, doch naar de overtuiging der rege[...] in de tegenwoordige omstandigheden, zonde[...] regelen van billijkheid te kort te doen, deze [...] afschaffing geene plaats vinden, tenzij de accij[...] tarwe ten minste met een gelijk bedrag worde[...]derd. Deze gelijktijdige afschaffing en vermi[...] waarbij men zich misschien naar het gevoelen [...] kelen zou kunnen bepalen, voert echter noodw[...] afschaffing van den verderen accijns op de tarw[...] voor die mindere belasting al de formaliteiten [...] moeten blijven bestaan, welke altijd als eene hoo[...] op den voorgrond zijn gesteld, terwijl boven[...] accijns op de tarwe hoe langer hoe minder zal [...]gen, daar hij nu gemakkelijker kan ontdoken [...] en men tevens bij voorkeur het onbelaste gra[...] rogge, zal verbruiken, zoodat ten slotte, de verh[...] tusschen opbrengst en inningskosten meer en[...] ongunstig wordende, de belasting eindelijk geh[...]houdbaar wordt.

Daar het nu beter is zich ineens, wanneer m[...] eenen belangrijken maatregel overgaat, de gevol[...] al hunnen omvang voor oogen te stellen dan zi[...] teleurstellingen te wagen, zoo geeft de Reger[...] voorkeur aan eene geheele opheffing van den acc[...] het gemaal bij kollekte boven eene gedeeltelijke v[...]dering van eene daardoor spoedig onhoudbare bel[...] en meent dus aan hare voornemens zoodanige uitge[...]heid te moeten geven als de staat der gelmiddelen [...]zins veroorlooft, ten einde deze rijksbelasting va[...] formaliteiten te ontdoen, en voortaan elk burg[...] geteelde of gekochte graan tot meel te laten verw[...] en zoodanig te laten behandelen als hij goedt[...] zonder deswege met den fiscus in eenige aanrak[...] komen.

Daar echter de schatkist geen verlies van vier [...] half millioen kan lijden, zoo heeft de regering be[...] moeten zijn op middelen, ten einde in de beh[...] van den staat te voorzien. Bij de gunstige opb[...] der overige middelen vermeent zij, dat bij gelijk[...] afschaffing van de tonnegelden der zeeschepen e[...] den accijns op het gemaal, in de behoeften van de [...] zou kunnen worden voorzien door eene vervangin[...] dien accijns bij kollekte, door eenen hoofdelijke[...]slag tot het zeer matig bedrag van anderhalf mill[...] vergezeld van eene vermeerdering der opcenten o[...] gedistilleerd met twaalf, zooals in September des[...]gen jaars werd voortgesteld, en eene verhoogin[...] den accijns op de suiker met ƒ 307.125.31 in hoo[...] waardoor de opbrengst van dit middel, met in[...] der 48 opcenten, met een half millioen zal verme[...] worden. Een wets-ontwerp hiertoe betrekking h[...]de zal weldra aan de beraadslaging der Staten-[...]raal worden onderworpen.

[Hierop volgt eene uitvoerige financiële bere[...] van de opbrengst der middelen in 1854, en verv[...] eene toelichting van de afzonderlijke artikelen va[...] vengemeld wets-ontwerp.]

GEDRUKT BIJ GRATAMA, TE ASSEN.